

SLOVENSKI NAROD.

„Slovenski Narod“ velja v Ljubljani

na dom dostavljen:		na upravnishvu prejemam:	
celo leto naprej	K 24.—	celo leto naprej	K 22.—
pol leta	12.—	pol leta	11.—
četrt leta	6.—	četrt leta	5-50
na mesec	2.—	na mesec	1-90

Dopolni naj se frankirajo. Rokopisi se ne vračajo.

Uredništvo: Knafljeva ulica št. 5 (v prtljaju levo), telefon št. 34.

Ljubljana vsak dan sveder izvenšanih modstov in praznikov.

Inserati veljajo: petstopenjska petletna vrsta za enkrat po 16 vin, za dvakrat po 14 vin, za trikrat ali večkrat po 12 vin. Parle in zahvala vrsta 20 vin. Poslano vrsta 30 vin. Pri večjih insercijah po dogovoru.

Upravištvu naj se pošiljajo naročnine, reklamacije, inserati i. t. d., to je administrativne stvari.

Posamezna številka velja 10 vinarjev.

Na pismena naročila brez istodobne vpslatve naročnine se ne osim „Narodna tiskarna“ telefon št. 85.

„Slovenski Narod“ velja po pošti:

za Avstro-Ogrsko:		za Nemčijo:	
celo leto skupaj naprej	K 25.—	celo leto naprej	K 30.—
pol leta	13.—	za Ameriko in vse druge dežele:	
četrt leta	6-50	celo leto naprej	K 35.—
na mesec	2-30		

Vprašanjem glede inseratov se naj priloži za odgovor dopisnica ali znamka. Upravištvu (spodaj, dvorišče levo), Knafljeva ulica št. 5, telefon št. 34.

Nova avstrijsko-srbska kriza.

Dunaj, 12. maja.

Vprašanje orijentskih železnic je stopilo v kritični štadij. Kakor se za-
trjuje, je neposredno pričakovati da-
lekošne izjave grofa Berchtolda v
delegacijah in dunajski oficijozni li-
sti že napovedujejo, da bo šla Av-
strija uspešno ad finem. Ta »finis«
je ultimatum, v katerem bi grof Berch-
told zahteval, da vrne Srbija upravo
orijentske železnice brezpogojno in
in brez odloga družbi orijentskih že-
leznic, katere akcije so, kakor znano,
povečini v posesti raznih dunajskih
bank. Ni dvoma, da bi se Srbija ul-
timatu vdala in upravo železnic izro-
čila »Družbi«. Oboroženega kon-
flikta se torej nikakor ni bati. Toda
ultimatum grofa Berchtolda bi ne-
sporno porušil zadnje možnosti av-
strijsko-srbskega zblizanja ter defi-
nitivno razdvojil obe državi, eni in dru-
gi na škodo, na največjo škodo pa
nam avstrijskim Jugoslovanom.

Pogajanja med Avstrijo in Srbi-
jo, oziroma med orijentsko družbo in
srbsko državno upravo na podlagi
takozvanega internacionalizacijskega
projekta so, kakor znano, potekla
brezuspšno. Avstrija se je vsled te-
ga vrnila na svoje staro stališče, da
mora Srbija priznati vse privilegije,
ki jih je stekla orijentska družba za
svoje železnice v nekdanji Turčiji, in
predvsem pogodbeno ji zagotoviti
pojavu eksploatacije, ki poteče še le
čez 38 let. Srbija se je temu nasproti
postavila na stališče, da ima kot su-
verena država, v kateri velja površ
še princip, da morajo biti vse želez-
nice državne, pravico železnico »od-
kupiti«. Ne gre seveda za lastninsko
pravo, kakor je bila Turčija last-
nica železnice, tako je sedaj srbska
država lastnica na srbskem teri-
toriju se nahajajoče proge tkzv.
orijentskih železnic, t. j. onih 380 km
železnice, ki vodi iz Ristovca do
srbsko-grške meje in iz Skoplja do
Mitrovice. Gre torej le za odkup
eksploatacijske pravice, za podzav-
ljenje uprave, za kar je Srbija pri-
pravljena plačati primerno odškod-
nino, kakor se govori, okoli 40 mil-
ionov. Že v lanskem jesenskem zese-
danju avstrijske delegacije je eden
izmed naših najboljših železniških
strokovnjakov, poslanec Maštalka,
zavzemal stališče, da ne obstoje ni-

kakršni gospodarski zadržki, ki
bi branili Avstriji, da pristane na po-
državljenje orijentske železnice, zla-
sti ako bi Srbija privolila za odmeno
v razne druge važne gospodarske
koncesije, in seveda pod pogojem,
da bi avstrijski eksport na tej želez-
nici, kakor tudi na ostalih srbskih
proгах užival popolno pariteto z do-
mačim srbskim blagom. Poslanec
Maštalka je že takrat prav izvrstno
zavlačal one pretirane fraze o vital-
nem pomenu Soluna za avstrijsko na-
rodno gospodarstvo, ki so tvorile
najglavnejši argument onih, kateri so
se od vsega začetka protivilni vsaki
»popustljivosti«
v vprašanju orijent-
skih železnic. Politični krogi so tudi
informirani, da je Srbija voljna pri-
stati v odmero za podzavljenje orijent-
ske proge ne le na dobro odškod-
nino v roke akcionarjev orijentske
družbe, temveč na važne koncesije,
ki bi bile celemu našemu narodnemu
gospodarstvu v veliko korist. Gre
tu predvsem za reformo trgovinske
pogodbe, pri kateri bi se stekla av-
strijska trgovina in industrija pose-
bne ugodnosti, gre tudi za priključe-
nje srbskega železniškega omrežja
bosanskemu, zvezi Srbija-Jadransko
morje preko Splita, gre za železniške
koncesije, za posebne udobnosti za
avstrijski transit. Pa ne le to: Av-
strija bi bila mogla baš pri vpraša-
nju orijentskih železnic dokazati, da
v Srbiji ne išče drugega kakor pri-
merni in upravičeni gospodarski ha-
sek, in da iskreno priznava tolikrat
ponavljano tezo o interesni skupnosti
obeh držav.

Toda v vprašanju orijentskih že-
leznic, ki je po svojem bistvu le eko-
nomsko vprašanje, se je od vsega za-
četka vmešala politika in sicer po-
litika raznih nedosegljivih in prestiž-
nih ciljev.

Političen moment je pretvoril
celo zadevo v kritično afero, ki zopet
enkrat vpliva na odnose obeh držav
kakor svoj čas Prchazkova afero
in albansko oziroma jadransko vpra-
šanje. Že od vsega začetka se je go-
vorilo, da »bomo Srbiji že pokazali«,
orijentska železnica ostane v naših
rokah in Srbi bodo presneto slabo
tovorili v Solunu in se slabo vozili po
svoji novi Makedoniji. Gotovi krogi
so imeli vedno bolj negativni efekt
dejstva, da ostane proga v rokah du-
najskih bank, pred očmi, kakor pa
pozitivne ekonomske interese mo-

narhije. To je dejstvo, kateremu se
ne da oprekat. To je pa tudi glavni
vzrok, da ne pride med obema drža-
vama do sporazuma. Upravičen in-
teresa monarhije je le ta, da se ji vsled
podzavljenja orijent-
ske proge ne
zapre prista pot v Solun. Se le če bi
Srbija kaj takega nameravala, po-
tem bi smeeli avstrijski narodi od gro-
fa Berchtolda zahtevati, da res ener-
gično nastopi ravno tako, kakor sme-
je sedaj v polni zvesti svojih dolžno-
ti napram državi zahtevati, da kon-
čno enkrat presteje politika nepri-
jaznosti in omalovaževanja napram
najbližnjemu sosedu, s katerim hoče-
mo živeti v miru in prijateljstvu ne le
iz političnih, narodnih motivov, s ka-
terim mora živeti v urejenih odno-
šajih monarhija tudi iz velikih gospo-
darskih razlogov.

Zaradi orijentskih železnic med
Srbiijo in Avstrijo ne pride do vojne,
v kateri bi pokale puške in grmeli
topovi, pride pa do druge vojne z go-
spodarskim orožjem, ki nikakor ne
more biti našemu ekonomskemu
razvoju v prid. Srbija je, kakor zna-
mo, zmagala v prvi carin. vojni, ki se
je pričela med obema državama od
leta 1906, naš eksport je utrpel
ogromno škodo. Danes je Srbija še
v mnogo ugodnejšem položaju — pot
na morje ji je odprta (takrat ni imela
svoje izhoda v svet) in naši med-
narodni ekonomski konkurenti Nemci,
Francozi in Italijani se ji prijazno
smehljajo in so pripravljeni vsak
hip podreti. Dali ji bodo tudi po-
trebnega denarja, da zgradi svojo
konkurenčno prog po orijentske
železnice, ki potem lahko takorekoč
rezervira svoje tračnice za one ma-
loštevilne pakete, ki gredo danes iz
Avstrije preko Skoplja v Solun...

Za našo diplomacijo je orijentsko
železniško vprašanje sicer velepoliti-
čna afera — za ostalo Evropo pa
nikakor ne. Nemčija, Francija, Italija
nikakor ne žele, da bi imela Avstrija
v Srbiji kake posebne privilegije, in
evropske velesile gledajo na celo
akcijo naših diplomatov silno postra-
ni. Predvsem se nam zdi izključeno,
da bi trozveza prisvojila naše zahte-
ve kot skupno zadevo, kakor se je to
zgodilo v albanskem, skadskem
vprašanju. Takrat je šlo faktično za
dalekosežne politične stvari, na ka-
terih ste bili Nemčija in Italija nepo-
sredno interesirani. V predležečem
slučaju pa pogrešamo onega velikega

političnega momenta, ki bi Nemčijo
in Italijo prisilil, da se z vso svojo
tehtnostjo zavzamejo za načrte gro-
fa Berchtolda, tudi napram tripleen-
tenti, katera bo gotovo Srbijo pod-
pirala.

Ako objektivno premostrimo situ-
acijo, moramo reči, da se je grof
Berchtold dal speljati na pot, ki nas
prav lahko povede v mučne inter-
nacionalne položaje in povrh še v
kolosalne gospodarske izgube.

Ljubljanski občinski svet.

Ljubljana, 12. maja.

Župan gosp. dr. Ivan Tavčar
otvori sejo ob 6. popoldne, imenuje
za overovatelja podžupana gosp. dr.
Trillerja in občinskega svetnika
gosp. Kristana ter naznani, da
sta svojo odsotnost opravičila občins-
ka svetnika gg. Jeglič in
Schmidt.

Slavni občinski svet!

S težko skrbjo in s trepetom je
poslednje čase obračala cela naša
monarhija, da cela Evropa, svoje oči
proti Dunaju, od koder so iz schön-
brunnkega dvorca prihajale vzne-
mirljive vesti o ogroženem zdravju
našega častitljivega vladarja. — Tem
radostnejši odhod se je izvil iz prsi
avstrijskih narodov, ko so poročila
pričela oznanjati, da je bolezen, ki je
napadla osebo našega cesarja, jela
zanesti odnehati.

Naše ljubljansko mesto ima še
posebnega vzroka, dati pri tej priliki
duška svojim srčnim čutilom napram
presvetlemu vladarju, kajti letos po-
teka sto let, odkar je bila Kranjska
zopet združena s habsburškim pre-
stolom! In dve tretjini tega burnih
časov polnega stoletja je vodil naš
svetli cesar Franc Jožef z modrostjo
in srčno dobroto svoje vladarsko že-
slo nad zvesto svojo Kranjsko in nje-
nim glavnim mestom Ljubljano.

V imenu mestne občine ljubljans-
ke prosim gospoda vladnega zastop-
nika, da blagovoli na pristojnem me-
stu sporočiti vdanost ljubljanskega
prebivalstva do presvetlega našega
cesarja in iskreno željo, da bi se mu
zdravje skoro že popolnoma povr-
nilo.

(Občinski svetniki poslušajo žu-
panove besede stoje.)

Dragonski polk je povabil k
tekmovalnemu jahanju, poveljnik 28.
divizije pa h kolesarski dirki. Za
obe tekmi je določil župan nagrade,
in sicer za prvo 250 K, pri tem 150 K
za častnike in 100 K za moštvo, pri
drugi pa 300 K in sicer 200 K za ča-
stnike in 100 K za moštvo. (Se
odobri.)

Magistratni ravnatelj v p. gosp.
Vončina je izročil volilo svoje po-
kojne soproge v znesku 50 K za re-
veže. Župan mu je izrekel zahvalo.
— Kipar Anton Šteflic je daroval
mestni občini svoja kipa »Magdale-
no«
in »Portret moške glave«, za
kar mu je župan izrekel zahvalo.

Proračunski poročili sta poslali
mestni občini zagrebška in tržaška.
Občina Moste je naznanila, da
sprejme pravilnik glede uporabe
mestnega vodovoda, kakor je bil
sklenjen od mestnega sveta.

Glede večernega vlaka na go-
renjski progi poroča tržaško železni-
ško ravnateljstvo, da je nemogoče
vstaviti tak vlak.

Župan odgovarja nato na neka-
tera vprašanja. Hidranti stoje vsled
menjajočega se površja cest časih
čez gladino, kar pa se skuša kolikor
mogoče odstraniti pri posipanju
cest.

Zapisnik zadnje seje se odobri.

Občinski svetnik gosp. dr. No-
vak poroča o nadomestni volitvi
dveh članov v odbor »Mestne hra-
nilnice«
namesto izstopivših gg. dr.
Šviglja in Ivana Vrhovnika. Izvoljena
sta bila gg. dr. Novak in
Lovrenc Šarc. (Krugatorija gg.
Vrstovšek in Skerget.)

Občinski svetnik gosp. Liko-
zar priporoča v imenu finančnega
odseka, da naj prispeva mestna ob-
čina ljubljanska h gradbi telefona na
Gorenjskem, ki bo stal 201.500 K in
h kateremu morajo prispevati intere-
sentje 30%, z vsoto 1000 K.

Na predlog občinskega svetnika
g. Pammerja se ta vsota zviša na
2000 K.

Sprejet je bil z ozirom na važ-
nost tega vprašanja tudi predlog ob-
činskega svetnika g. Franchet-
tija, da naj se mestna občina ljub-
ljanska obrne spodbujevalno tudi na
občine na Gorenjskem.

Na predlog občinskega svetnika
gosp. Malija se dovoli za neka-
tere adaptacije v bivši cukrarni in v
skladišču ob Ahacelji cesti za pro-

LISTEK.

Boj z barbari.

Rado Murnik.
(Dalje.)

Zastavo je prenašal opraskani
junak Nace Brna, ljubljanski Ahil.
Doma pod streho je bil našel zavre-
no rdečo zagrinjalo in ga privezal na
dolgo fiziološko. Obljubil je tovari-
šem svečano, da bo branil dragoco-
no zastavo na vse kriplje na kopnem
in na morju. Poleg njega je stal po-
hlevni Nande Niče z velikanskim ro-
gom. Bil je velenadarjen glasbenik;
zval je tudi na dromljo. Bobna pa
niso imeli nobenega; zdel se jim je
preotročji.

General Kajon je bil prav zado-
voljen s svojo vojsko. Ni mu bilo žal,
da je razbil doma svoj hraniček; z
radostnim srcem je dal pobočniku
Veselku denarja, da je nakupil v pro-
dajalnici onkraj mostu dijaške hrane:
rožičev pa fig pa rozin pa mandelov.
V kratkem je zobala vsa armada, da
je bilo veselje.

»Na vojski je vedno dobro, ako
je dovolj menaže,«
je dejal modri
adjutant Veselko. »Dobra hrana daje
moč in pogum. Bral sem, da v nai-

večjih bitkah zmagajo pravzaprav
boljši upravitelji živeža. Prazen za-
kelj se ne more vojskovati.«

Tedaj jo je počasi primahal žel-
no pričakovani gorenjski velikan Go-
lijat. Ko so ga ugledali, so zahopali
od veselja.

Toponos Golijat je bil že tako
velik in star, da ga je bilo včasih
sram, še laziti v gimnazijo. Njegovi
brki so bili že tako dolgi, da jih je bilo
podnevi ob dobri svetlobi videti celo na
več korakov. Bil je širokopleč pa krepak
in se ni bal najmočnejšega profesorja.
Njegova blaga duša ni poznala nobe-
ne častilakomnosti; nikoli se ni poga-
njal za odliko. Knjige je puščal v šoli.
Z jekleno lenobo je ponavljal vsak
razred; počasi je lezel proti višji
gimnaziji, lepo počasi in mirno, brez
hude strasti, krepostno kakor pohle-
ven polž. Osemnajstleten mladenič,
je hodil že v četrto latinsko in njego-
vi součenci kvartanci so po pravici
upali, da bo kmalu nosil suknjo belo
in se na vsak način oženil še pred
maturo, ako ne že v sedmi. Premika-
stil je že nekateri realca in si po-
temtakem stekel dokaj nevenljivih
zaslug za čast in slavo ljubljanske
gimnazije — tako je trdil zlasti pri-
znani govornik Aleš Otrobar.

Zbrani drugololci so ga pozdra-
vili z odličnim spoštovanjem, prav
kakor profesorja. General Kajon mu

je dal obljubljeni tobak in Golijat si je
le takoj delati cigareto s svojimi ko-
ščenimi prsti, orumenelimi od strast-
ne kaje.

In zdaj so nemudoma odrinili čez
most in po Poljanah proti Golovcu.
Korakali so drug za drugim kakor
gosi, da bi jih bilo več videti in da bi
se takoj ustrašil sovražnik, videč ta-
ko dolgo vrsto.

Neusmiljeno je žgalo junijsko
solnce; vzduh je trepetal od vročine.
Moško so korakali bojeviti junaki po
prazni prašni cesti. Zali general Kajon
je občudoval sam sebe, kadar se je
videl v prtičnem oknu.

Trudne in dolgočasne so stale
hiše v razpaljenem zraku. Srečali so
voz dehtečega sena, okrašenega z ze-
lenimi vejicami. Posmehljivo so jih
gledali kosci, ali to ni motilo hrabrih
vojščakov.

Krotki Nande Niče, virtuozi na
dromljo in rog, je nastavlil svoje ve-
liko trobilo na usta, se napihnil, izbu-
ljal oči in zatrobil v potu svojih nape-
tih lic, da je bilo kaj. Saj je pa tudi
imenito znal; vadil se je bil tri dni
zaporedoma na Šišenskem vrhu, in
nad Cekinovim gradom v samoti, ki
jo ljubijo vsi veliki, pravi umetniki.
In leteli so na Poljansko cesto vsi
psi, ki niso bili priklenjeni. Lajali so,
cvili in tulili, toda tako imenitno niso
znali zavijati kakor Nande Niče.

Pridrevili so radovedni otroci in
prišlo je iz hiš tudi nekaj odraslih lu-
di, ki so domnevali, da gori. Ko so pa
videli Kajonovo pisano vojsko in
Nandeta Ničeta, so se ujezili in kri-
čali: »Pekleni paglavci neumni, ali
ne boste tekli?«

General Kajon se je bal, da bo
njegova armada tepena še pred pravo
bitko. Zoprnikov je bilo vedno
več. Naposled je moral Jurčkova
vojska pokazati, kaj premore v br-
zem teku. Dosegla je lep uspeh. Pre-
ganjalci so ostali daleč zadaj. Gene-
ral Kajon pa je po nujnem nasvetu
Veselkovem ukazal Nandetu, naj po-
čaka še malo in ne trobi ob hišah, ker
vendar ni prijetno, v taki vročini bez-
ljati po solncu in prahu.

Srečno so prekoračili Gruberjev
prekop in dospeli na Golovec.

»General Kajon nas je primero-
ma prejel privelel čez golovski klanec,
kakor Hanibal svoje ljudi čez Pirene-
je ali Cezar svoje legije čez Alpe,«
je poudarjal adjutant Veselko in pritrje-
val mu je ves generalni štab.

Pred njimi je bežala plaha veve-
rica preko steze in po bliskovo švig-
nila na hrast.

»Dobro znamenje!«
se je ovese-
lil prapornik Cene Brna. »Vidite, ta-
ko bodo bežali pred nami tudi zani-
karni barbari!«

Utaborili so se na pokošnem

travniku ob gozdnem robu in razpo-
stavili straže. General Kajon je po
nasvetu svojega veleumnega adjutan-
ta odposlal vse svoje konjenišvo
ogledavat, polovico pehote pa v ho-
sto, nabirat smrekovih in borovih
storžev za strele. Izprva so jih kaj
pridno basali v žepe in cule; ko so se
naveličali, so pa zobali borovnice.
Prijetno je bilo v tihem gozdu; iz
senčate doline je vel vonjav hlad.

General Kajon je sedel pod ko-
šato bukev na mahovo blazino; tako
radosten je bil in brezskrben, kakor
ne bi bil napovedal nikdar nobenemu
sovražniku vojske. Zdolaj so se v
jarkem solncu svetile hiše in cerkve.
Videl je dober del mesta, kos Ljub-
ljanskega polja, zelene hribe in sinje
gorsko ozadje, kjer so blestele pre-
bele peče kamniških planin.

O sovražniku ni bilo ne duha, ne
sluha. Kar je prikrevsal Janez Jesi-
har pred vojvodo in mu salutiral.

»Gospod general, javljam najpo-
korneje, da je tamle za travnikom
polno češenj.«

»Gospod general,«
je hitel Veselko, »na vsak način moram na če-
šnjo; tam bom laglje videl, kdaj pride
sovražnik in odkod. Precej splezam
gori.«

»Jaz tudi,«
je odvrnil vojvoda,
(Dalje prihodnjik.)

vizorno nastanitev vojaštva vsota 808 K.

Podžupan gosp. dr. Karel Triller poroča o dopisu mestnega fiskala glede brezplačnega zdraviljenja mestnih ubožcev ter brezplačne dobave zdravil. Stroški za zdravila so znašali 3844 K 50 vin., pri čemer je dal lekarnar gosp. Sušnik 33% popusta. Brezplačno pa so ordinirali skoro vsi zdravniki in zobozdravniki, za kar se jim izreče zahvala.

Na predlog občinskega svetnika gosp. Smoleta se sklene pristop k Avstrijski družbi za boj proti brezposelnosti z letnim doneskom 25 K.

Občinski svetnik g. Reiser poroča o ustanovitvi mesta za gospodinjstvo na dekliškem liceju. Za tečaj bo treba 4000 K, ki pa se bodo dobili iz prispevkov gojenk po 100 kron. Nepokriti ostanajo letos stroški za učiteljico v znesku do 550 K. Ustanovi naj se tako učno mesto za gospodinjstvo z letnimi prejemki 1500 K, stanarino in funkcijsko doliado ter 35letno dobo. Sprejeto.

Po nasvetu občinskega svetnika gosp. Likozarja se ugodi prošnji vodstva mestne nemške dekliške šole za nabavo kije in obešal za telovadbo, kar bo stalo do 120 K.

Josip Sedmak se je pritožil proti odloku mestnega magistrata glede prezidave njegove hiše v Vrhovčevi ulici. Dvigniti hoče namreč svojo hišo za eno nadstropje, zidovje pa nima predpisane debelosti. Poročevalec občinski svetnik gosp. dr. Novak pripozna, da je ljubljanski stavbni red zastarel in krut, vendar z ozirom na obstoječe predpise ne gre ugoditi njegovi prošnji. Na izvajanje občinskega svetnika g. Rojnice, pripozna župan gosp. dr. Tavčar, da je ljubljanski stavbni red z ozirom na druga mesta res zelo krut. Ta stavbni red pa se je napravil po potresu, ko je vse trepetalo pred potresom, ki je bil namenjen, zagurati varnost. Če bi izposloval g. Sedmak pri deželnem odboru dovoljenje, mestna občina gotovo ne bo prekruta. Glede stavbnega reda pa se mora nekaj zgoditi. Leta 1910 je bila imenovana komisija, ki naj stavbni red preštudira. Pod komisijem se je pozabilo na to komisijo. Župan pa je storil, da se je ta komisija pred kratkim konstituirala ter ho stavila primerne nasvete. Pripozna pa se mora, da se nikjer ne gradi tako drago, kakor v Ljubljani.

Poročevalec občinski svetnik g. dr. Novak poroča nadalje o prizivu gosp. Drofenika proti odločbi magistrata, s katero mu je ta naložil, da pri prezidavi svoje hiše na Mestnem trgu, zgradi pročelje po načrtih centralne komisije za varstvo historičnih spominov, izdelanih od arhitekta Schmidingerja. Ker je g. Drofenik voljan, v nekaterih ozirih ugoditi želji in ker slika trga vsled tega ne bo preveč trpela, se njegovemu prizivu ugodi.

Za nujne poplave v mestnem kopalšču v Koleziji se dovoli po poročilu občinskega svetnika gosp. dr. Novaka 8200 kron za popravo basina in za jez v Gradaščici, ki naj se vstavi v proračun prihodnjega leta, in 1800 K za popravilo novih stropov.

V zmislu kolavdacije zidarskih del pri razširjevalnih stavbah v mestni pehotni vojašnici se dovoli po poročilu občinskega svetnika gosp. dr. Novaka izplačilo varščine stavbniku Scagnetiju. Varščina za tesarska dela pa se pridržuje do 30. oktobra 1914.

V imenu šolskega odseka poroča nato občinski svetnik g. Dimnik glede zgradbe prizidka k Lichten-thurnični osemrazrednici. Ker je šentjabska šola prenapolnjena in za novo šolsko poslopje, ki bo stalo 300.000 K, denar še ni zbran, se dovoli za ta prizidek, ki bo stal 25.000 kron, polovica pod pogojem, da drugo polovico prispeva dežela. Na predlog istega poročevalca se izmed osem prosilk, dovolj za gdn. Danico Kališevu prispevek za obisk počitniškega tečaja v švedski gimnaziji v Lincu.

Preuredba nemškega jezikovnega pouka na mestnih slovenskih ljudskih šolah.

Občinski svetnik g. Dimnik poroča nato o razpisu c. kr. deželne šolskega sveta glede preuredbe pouka nemščine na mestnih slovenskih ljudskih šolah.

Do leta 1870. je bila nemščina na vseh ljubljanskih šolah učni jezik. Tega leta je pa deželni zbor sklenil, naj postane slovenščina učni jezik, nemščina naj se pa poučuje le kot predmet. Z ozirom na ta deželno-zborski sklep je izdal c. kr. deželni šolski svet dne 8. oktobra 1870. I. tale, ukaz: »V vseh ljudskih šolah na Kranjskem je učni jezik slovenski, razen šol v Kočevju in Beli peči, kjer je učni jezik nemški. Ako bi se pa v kateri šoli razen tega jezika učil tudi nemški jezik kot drugi deželni jezik, naj se ravna po pravilu, da naj

se z nemščino začne le potem, kadar učenci že dobro znajo brati in pisati v maternem slovenskem jeziku.«

V seji občinskega sveta ljubljanskega, dne 27. avgusta 1877, leta se je sklenilo, da mora c. kr. mestni šolski nadzornik vsako leto poročati o stanju mestnih ljudskih šol. Že 1. oktobra istega leta je došlo obširno poročilo c. kr. mestnega šolskega nadzornika, v katerem je med drugim tudi opazka glede poučevanja nemškega jezika. Dne 14. julija 1878. leta je občinski svet ljubljanski sklenil, da naj se uvede na ljubljanskih ljudskih šolah zopet nemščina kot učni jezik in sicer že v 2. razredu. Posledica tega je bila, da učenci, ki so izstopili iz ljudskih šol, niso znali ne slovenski in ne nemški govoriti in pravilno pisati. Dne 15. junija 1882. l. se je okrajna učiteljska konferenca ljubljanskega učiteljstva izrekla za zopetno vpeljavo slovensko-nemških slovnice za slovenske ljudske šole, ki so bile v rabi že pred ukazom c. kr. deželne šolskega sveta z dne 29. oktobra 1878. l. l. 1882. je tudi stavil dr. Valentin Zarnik občinskemu svetu samostalen predlog o preuredbi nemškega jezikovnega pouka na mestnih ljudskih šolah in v seji dne 31. avgusta 1882 l. občinskega sveta je poročal občinski svetnik dr. Drč o tem predlogu in stavil sledeče nasvete v imenu šolskega odseka:

a) V vseh razredih deških in dekliških mestnih ljudskih šol naj bo odslej učni jezik slovenski jezik.

b) Nemški jezik naj se na podlagi slovenskega materinskega jezika začne poučevati v 3. razredu s slovenskim učnim jezikom.

c) Poučevanje v nemškem jeziku (poleg slovenskega) naj se od 3. razreda dalje nadaljuje in vrši tako, da morejo dečki 4. razreda prestopiti v 1. razred srednje, meščanske ali obrtne šole s slovenskim učnim jezikom.

In v smislu teh predlogov se sestavili novi učni načrti za vse kategorije ljudskih šol, s katerimi se je uveljavil na slovenskih šolah zopet slovenski učni jezik. Ti učni načrti, ki so še dandanes veljavni, so bili razglašeni na podstavi vis. ukaza c. kr. ministrstva za bogočastje in nauk z dne 10. novembra 1884. l.

To je zgodovina učnega jezika na ljubljanskih šolah do današnjega dne. Danes stojimo pa zopet v novem boju za pravice slovenskega jezika v naših slovenskih ljudskih šolah. V redni seji c. kr. mestnega šolskega sveta z dne 21. oktobra 1912 je stavil c. kr. okrajni šolski nadzornik Anton Maier sledeči predlog:

»C. kr. deželni šolski svet je naprositi, da blagoizvoli sporazumno z merodajnimi faktorji in svrhu temeljitega priučenja nemškega jezika odrediti, da je pričetni s prihodnjim šolskim letom na vseh ljubljanskih slovenskih mestnih ljudskih šolah z nemškim jezikovnim poukom namesto v tretjem že v drugem razredu in da je uvesti v 6., 7. in 8. razredu ter na meščanski šoli pri zemljepisnem in zgodovinskem pouku nemški učni jezik.«

Svoj predlog je podpiral s temi razlogi:

1. Mestno prebivalstvo čuti živo potrebo po znanju nemščine; dokaz temu naval v obe vadi in v nemške šole.

2. Pritožbe staršev in učiteljstva na srednjih in enakovrstnih šolah ter na učiteljskih, da zaostajajo učenci in učenke slovenskih mestnih šol iz nemščine in da ne morejo konkurirati v tem predmetu z drugimi, ki prihajajo iz utrakvističnih šol.

Govornik slika potem pot tega predloga, ki je bil na predlog g. dr. Trillerja preložen, da se morejo izreči vodstva vseh ljubljanskih mestnih ljudskih šol. Predložena mnenja se ne strinjajo popolnoma, večina ljubljanskih ljudskošolskih učiteljev pa se je izrekla proti predlogoma. Okrajna učiteljska konferenca pa o tem predmetu ni razpravljala. Med tem so vodstva nekaterih zasebnih ljudskih šol predložila posebne prošnje, naj se jim dovoli preosnova v citiranem smislu in deželni šolski svet je temu ugodil. Pozneje pa je trgovski poslovodja in občinski svetnik (S. L. S.) g. Šerjak vložil pri mestnem šolskem svetu prošnjo, da se uvede tak poduk tudi v javnih mestnih ljudskih šolah. Prošnjo je podpisalo še 11 enako mislečih (tudi S. L. S.). Mestni šolski svet pa se obrača na mestni občinski svet, da se izjavi o tej prošnji in o poročilu nadzornika Maierja.

Naglašati je, da nismo proti učenju nemškega jezika kot takega, pač pa odločno zoper to, da bi se poučevala nemščina v slovenskih ljudskih šolah na račun in škodo slovenskega jezika, kakaj vsled tega bi ne trpela samo slovenska kot taka, marveč tudi splošna izobrazba slovenskega

naroda. Kaj bo pomagalo naši slovenski mladini, če se priči že v ljudski šoli nemščini, če pa vsled tega potem ne dobi splošno izobrazbo, ki ji je potrebna za vsakdanje življenje? S takim polovičarskim početjem bi se naša mladina le gurmazirala, (dr. Zajec ugovarja in nekaj godrnja) nikakor bi se ji pa ne odprla na ta način pot do vsakdanjega kruha, ker bi vsled tega zaostajala slovenska mladina v omiki za svojimi nemškimi sodeželani. Tudi bi bila taka uredba ljudskega šolstva v krličnem nasprotju s členom 19. državnega temeljnega zakona, po katerem imajo vsi avstrijski narodi nedotakljivo pravico, izomikati se v svojem jeziku. Posebno mora to načelo veljati glede ljudskih šol, katere edino pridejo v poštev pri vzgoji širokih mas. V smislu § 1. drž. šol. zakona mora ljudska šola mladini razvijati duševne moči. To je pa mogoče edino s pomočjo materinskega jezika, ki mora biti pravo središče vsemu pouku v ljudski šoli, dočim

utrakvizem onemogočuje vsak narodni in kulturni razvoj.

Naloga ljudske šole ni, učiti se v nji tujih jezikov, marveč vzgajati učenca za ljudi, ki vstopijo v dejansko življenje z dobro izvežbanim duhom, z jasnim razumom, trdno voljo, pravim odkritim in blagim značajem, s srcem, ki je vneto za vse dobro, plemenito, resnično in lepo in z navdušenostjo za krasoto in veličastnost narave, za domovino in narod, zvesto udani cesarski hiši, ki pa tudi razpolagajo z gotovo vsoto znanja in ročnosti za potrebe vsakdanjega življenja. Ali ni že dovolj, da trpi naš narod, ker se mu odrekajo popolne slovenske srednje šole in ali mora trpeti še drugo, še večjo krivico, da se hoče njegovim otrokom že v najnižjih razredih v toliki meri vbijati nemščino, da bi trpel vsled tega škodo pouk materinščine in splošne izobrazbe!

Otrok mora dobiti v materinščini najpoprej dobro podlago, ogromna večina ljubljanskega učiteljstva stoji na tem stališču ter je proti obema predlogoma nadzornika Maierja. Vsled tega zavrača tudi predlog občinskega svetnika S. L. S. Jerneja Šerjaka.

Tudi očitke okrajnega šolskega nadzornika A. Maierja, da se otroci o Božiču zaradi nezadostne podlage v nemščini trumoma vračajo iz srednjih šol nazaj v ljudsko šolo, nima podlage. Vračajo se navadno le taki učenci, ki sploh niso sposobni za študije na srednjih šolah, ampak imajo več poklica za obrt, trgovino, za obrtne, trgovske in strokovne šole. Najmanj se jih pa vrne zaradi nezadostne podlage v nemščini. Lansko leto je šlo iz I. mestne šole od 269 učencev IV., V. in VI. razreda 64 učencev v srednje šole. Vrnilo se jih je 9, pa izmed teh 9 je bil samo 1, ki se je vrnil iz realke zaradi nemščine, vsi drugi so pa padli v latinščino in poleg tega pa nekateri tudi še v verouku, nemščini, zemljepisju, prirodopisu in matematiki. Eden je padel celo v šestih predmetih. Poleg poprej omenjenih 64 učencev je šlo lansko leto v prvo gimnazijo tudi 5 pridnih učencev iz III. razreda, ki je bil v njem razrednik učitelj Karel Wider. In od teh 5 učencev se ni nobeden vrnil, ampak vsi prav dobro napredujejo v prvi šoli, čeprav so se samo eno leto učili nemščine.

Naši učenci v nemščini in sploh dobro napredujejo, če so dobili poprej trdno predizobrazbo v materinščini. Tako n. pr. so učenci, ki prihajajo v Ljubljano iz domačih slovenskih šol ter vstopijo tu v 4. razred, navadno najboljši dijak v srednjih šolah, čeprav so se učili samo eno leto nemščine. Prinesli so z doma dobro podlago v materinščini in vsled tega tudi dobro podlago za nadaljnjo izobrazbo. Dober oziroma slab napredek naših dijakov v srednji šoli ni torej odvisen od tega, koliko let in koliko ur na teden se učijo v ljudski šoli nemščine, ampak edino od tega, kakšno podlago je prinesel učenec iz materinščine v srednjo šolo!

Okrajni šolski nadzornik Maier trdi v svojem poročilu, da je za nemščino učni čas pičlo odmerjen. Nasprotno je učni čas pičlo odmerjen za slovenščino, ne pa za nemščino.

Na štiri razrednih šolah na Kranjskem se poučuje od 3. razreda dalje 7 ur slovenščine in 15 ur nemščine.

Na pet razrednih šolah: 11 ur slovenščine in 17 ur nemščine.

Na šest razrednih šolah: 14 ur slovenščine in 24 ur nemščine.

Na osem razrednih šolah: 20 ur slovenščine in 32 ur nemščine.

Te številke kažejo, da za nemščino učni čas na Kranjskem ni pičlo odmerjen, pač pa se po mačehovski ravni na Kranjskem s slovenščino nasproti nemščini!

Primerjajmo že, po koliko ur na teden se poučuje nemščina n. pr. na pet razrednih šolah v naših sosednih deželah:

Na Štajerskem: 2. razred 3 ure, 3. razred 4 ure, 4. razred 4 ure, 5. razred 4 ure, skupaj 15 ur. — Na Kranjskem: 2. razred 0 ur, 3. razred 7 ur, 4. razred 5 ur, 5. razred 5 ur, skupaj 17 ur.

Trst. a) Ciril - Metodove šole: 3. razred 3 ure, 4. razred 3 ure, 5. razred 4 ure, skupaj 10 ur. Na Kranjskem: 3. razred 7 ur, 4. razred 5 ur, 5. razred 5 ur, skupaj 17 ur.

b) Na okoliških šolah tržaških se nemščina sploh ne poučuje. Da se pa omogoči okoliškim učencem tudi vstop v nemške srednje šole, imajo na Proseku in v Trstu pripravnice za srednje šole, v katerih se tak učenec v dveh letih toliko usposobi v nemščini, da potem prav lahko shaja v popolnoma nemških srednjih šolah.

Z drugim deželnim jezikom t. j. z laščino prične se na tržaških okoliških šolah že v 4. razredu. Prav tako prične na italijanskih komunalnih šolah s poukom v nemščini tudi šole v 4. razredu, torej, ko imajo že učenci dovolj podlage v materinščini, in so sposobni za nadaljno izobrazbo. Pri nas se pa hoče hoditi preko tega pedagoškega načela. Slovensko, duševno še nezrelo dete naj bi se ko prvo ali drugo leto učilo slovensko in nemško čitati, pisati in govoriti! Ni treba človeku biti pedagog, da uvidi, da iz takega kupčenja predmetov ne more vzkliti nič dobrega in naravna posledica temu bi bila, da bi taka šola Slovincem — razen nadarjenjšim in bogatejšim, ki imajo domače učitelje — ne nudila one izobrazbe, katero bi jim morala po svojem namenu posredovati in da bi vsled tega Slovenci morali zaostajati v omiki za svojimi nemškimi sodeželani.

Ako torej res hočemo ostati na božji zemlji še nadalje kot narod slovenski, moramo biti glede na preustrojitve našega slovenskega šolstva v jezikovnem oziru vsi, kar nas je rodila slovenska mati, brez ozira na stranke in različna oseba nazirana — na svojem mestu.

Zato proč s strankarstvom in skupno na delo za našo slovensko šolo in našo slovensko mladino!

Vsi stavljeni predlogi o preuredbi nemškega jezikovnega pouka naj se odklonijo.

(Burno odobravanje in ploskanje!)

Občinski svetnik g. Pammer poda v imenu Nemcev izjavo, v kateri pravi uvodoma, da so Nemci sicer priprani o potrebi pouka v nemškem jeziku tudi na slovenskih šolah, oni pa se bodo potegovali samo za take šolske zadeve, ki tangirajo nje, zato sploh ne bodo glasovali pri tej točki.

Nato nastopi občinski svetnik g. dr. Zajec, ki s svojim v tej zadevi skrajno žaljivim in neumestnim nastopom vzbudi splošno ogorčenje in razdraženost. Njemu ni prav, da se zadeva ne obravnava s strankarskega stališča. Njemu kot zastopniku ljudstva, delavstva in obrtništva (Klic: Oho! Oho!) je zadeva prevažna, da bi se mogel že danes odločiti. Celo meščanstvo ljubljansko (klic: 11 ljudi!) je silno navezano na nemški jezik. Na očitke, da so nekateri člani S. L. S. želeli, da bi se ustvarile na ljubljanskih ljudskih šolah podobne razmere, kakršne vladajo na Korškem, pravi: »Slovenci smo sploh v šmiru!« (Velikanski hrup.) Dalje trdi, da zahtevajo ravno narodno-napredni delodajalci v Ljubljani znanje nemškega jezika in da ravno ti dajejo zaslužka tujcem. Vse ljubljansko meščanstvo želi tak poduk. (Klic: Podpisalo se je samo 11 ljudi, med njimi en župnik, ki — nima — otrok.) Prepoveste delodajalcem, da ne smejo jemati v službo delavcev, ki znajo nemško! Nato poje slavonspev nemščini. Tako se lovi dr. Zajec v protislovljih in nesmiselnih in lažljivih trditvah skoraj celo uro. Zraven si dovoljuje napade na desno in levo in na župana, ki ga opetovano pokliče k redu. Vmešava se tudi občinski svetnik g. Štefe, ki poskuša razbijati po pulu, za kar ga župan prav energično graja. K redu pokliče tudi g. Tom. Novaka. Dr. Zajec noče ničesar vedeti o nemških krščanskih socijalistih ter vedno goni lajno o nemških liberalcih, pri čemer zadnje besede posebno naglašja. Govornik začne končno z osebnimi napadi na župana in napredne občinske svetnike, kar mu župan odločno prepove. Predlaga devetčlanski odsek, ki naj to vprašanje študira, kako naj se uredi poduk v nemščini, kako naj se onemogoči konkurenca nemških liberalcev pri poduku slovenske mladine, deželni šolski svet naj vpraša še vse starše. Prižna, da oficijalno iz vodstva S. L. S. do sedaj ni izšel noben poziv na nobenega pristaša S. L. S., da se izrazi kakor koli glede nemškega po-

duka. Obrača se nato proti Nemcem ter jih dolži, da so potvrdili dejstvo, da je 11 pristašev S. L. S. želelo temeljiteljskega pouka v nemščini. Končno se v prav slovenčevskih frazah obdrigne zopet ob napredno stranko, napada in psuje na vse strani, dokler mu župan ne vzame besede. Dr. Zajec umakne vse svoje predloge in zapusti dvorano.

Župan: Zdi se, da g. dr. Zajec misli, da bo imel ljubljanskega župana za norca. Nisem tak, da bi prenašal njegove insulte.

Sprejet je bil nato predlog občinskega svetnika g. Dimnika.

Na predlog občinskega svetnika g. dr. Pippenbacherja se tvrdokama Schneider & Verovšek in Fran Stupica dovoli razpostavljanje kmetijskih strojev sporazumno s policijo ob semanjskih dneh. Na predlog istega poročevalca pristopi mestna občina Avstrijskemu osrednjemu odboru za reformo stanovanjskega vprašanja z zneskom 20 K ter se pridruži njegovi resoluciji. Predsedstvo prevzame podžupan g. dr. Triller.

Na predlog občinskega svetnika g. Bončarja se sklene zgraditi dve skupini oddelkov za prašiče iz Bosne za znesek 6000 K. Ravnatelju klavnice se da enkratna odškodnina za odstranjeni vrt v znesku 50 K.

Po poročilih in predlogih občinskega svetnika g. Reiserja se odpiše polovica večje porabe vode Filharmonični družbi in Ivani Treovi, zavrne se pa prošnja Petra Schleimerja. Komisija za razširjenje vodovoda na Barje ni mogla izdelati proračuna za ta vodovod, ker se bodo talne razmere vsled izsuševanja Barja izpremenile. Počaka se tako dolgo, da bodo izsuševalna dela končana. Sprejme se nato z dvema nebitvenima izpremembama statut mestne elektrarne in mestnega vodovoda.

Glasom poročila občinskega svetnika g. Franchettija je znašala izguba pri mestni zastavljalnici 4088 K. Računski sklep in proračun zastavljalnice se sprejmeta. Škontracija blagajne in skladišča je izkazala, da je poslovanje popolnoma v redu. Pravila zastavljalnice se izpremene v toliko, da se pri prodaji predmetov posebne umetniške vrednosti obvesti 10 dni prej centralna komisija za varstvo umetnin.

Podžupan odkaže nato samostalne predloge občinskega svetnika g. Likozarja glede naprave hidranta na Dolenjski cesti stavbnemu odseku, glede parcelacije mestnih senožeti pod Rakovnikom in njih odaje v najem stavbnemu odseku, glede poštnega nabiralnika na dolenjskem kolodvoru finančnemu odseku, glede navažanja smeti na mestno senožet ob Galjevcu stavbnemu odseku, samostalna predloga glede zgradbe mostu čez Ljubljanico iz Črne vasi na Rakovo jelšo finančnemu odseku in glede voznega reda dolenjskih železnice personalnemu in pravnemu odseku.

Občinski svetnik g. Pustoslavšek vpraša, ali je res, da ljubljansko okrajno sodišče, dasi ima ukaz, da dopisuje z občinami, mesti, deželo in župnijami v slovenskem jeziku, v zadnjem času poskuša z nemškimi dopisi. Podžupan izjavi, da že danes lahko pove, da bo županstvo in magistrat zahtevalo vedno od katere koli oblasti, da se respektira uradni jezik mestne občine.

Župan pojasni nato občinskemu svetniku g. Kristanu, da se bodo prostori na dvorišču porabili za skladišče prodajalne mestne elektrarne, tako da se zglaševalnemu uradu ne bo treba preseljeti. Glede podpore brezposelnim še ni rešitve in se tako dolgo ne da nič ukreniti. Občinski svetnik g. L. ožar stavi nasvete glede poplave poti pod Tivolijem proti Bellevueju, glede klopi v gozdu proti Rožniku, v Šentpeterskem parku in Zvezdi ter pri kopalšču. G. Župan čič želi mostiček pri stražnici na Orlovi cesti. Občinski svetnik g. Bončar urgira pospešitev zgradbe šentpeterskega mostu, g. Marinko priporoča, da stori mestna občina pri Južni železnici potrebne korake, da bo svojo cesto bolje oskrbovala, g. Šerjak interpelira zaradi skladišča v Soteski.

Tajna seja.

Na predlog župana dr. Ivana Tavčarja je občinski svet sklenil, da prevzame za one mestne uradnike, ki so prizadeti pri Glavni posojilnici, poročito za 19.600 K, to je, kolikor se zahteva od njih, da se rešijo vseh obveznosti pri tem zavodu. Župan jim najame v tem znesku posojilo, od katerega plačuje obresti mestna občina, magistrat pa jim odteguje primerne mesečne obroke od njihove plače v pokritje tega posojila.

Jubilejne ustanove za obiskovalce obrtnih šol so se podelile: po 250 kron Vidi Primožičevi in A. Fojkar, po 100 K pa Franji Kumljevi.

Ustanovo za neveste v znesku po 200 K je dobila Roza Knezova. Invalidsko ustanovo po 63 K je občinski svet podelil tem-le invalidom: Fr. Gorencu, Matevžu Travnu, Andreju Kalanu, Al. Primožiču in M. Vidmarju.

Za asistenta Mestne hranilnice ljubljanske je bil imenovan Fran Bukovnik, za praktikanta pa Ivan Paulin.

Vdovi nekega mestnega uslužbenca se je dovolila odpravnina v znesku 1200 K, ki se ji naj izplača, kadar se izkaže s poročnim listom.

Bolnemu magistratnemu uslužbencu Antonu Potokarju se je dovolil štedenski dopust in se mu nakaže podpora v znesku 120 K.

Uslužbencu gasilnega in reševalnega društva Ivanu Dachs se je naklonila podpora v znesku 200 K.

Matilji Miklavcu se je dalo dovoljenje, da sme na Pogačarjevem trgu prodajati kavo in čaj. Prošnja Neže Slovša za razširjenje gostilničarske koncesije se je odklonila, takisto sta bili odklonjeni tudi prošnji: Ane Pua pa podelitev gostilničarske koncesije in Toma Korbarja za razširjenje gostilničarske koncesije za prodajo žganih opojnih pijač.

Prošnji Toma Korbarja za prenos gostilničarske koncesije iz hiše št. 12 Kopališka ulica v mestno kopališče se je ugodilo, odklonila pa se je prošnja dimnikarske zadruge za osmo dimnikarsko koncesijo v Ljubljani.

Bolezen našega cesarja.

Snočni bulletin o cesarjevem zdravstvenem stanju se glasi: Objektivno stanje stacionarno, izboljšanje obilno, subjektivno stanje dobro. Cesar se je mudil eno uro v mali galeriji. Razen navadnih sprejemov je sprejel cesar tudi ekselencio Hawrda-Wehrlanda.

Objektivno stanje še vedno trajajočega katarja in relativno dobro subjektivno stanje cesarjevega zdravja je bilo tudi včeraj čez dan neizpremenjeno. V primeri s stanjem pred enim tednom je zaznamovati majhen napredek. Včeraj jutraj se je pojavilo nekoliko hujše zasluženje, do opoldneva pa je tudi to izginilo.

Dr. Šviha in „Narodni Listy“ pred praško poroto.

Nanes se je pred praškim porotnim sodiščem pričel senzacionalni tiskovni proces dr. Švihe contra »Narodni Listy«. Kakor znano, so »Narodni Listy« začetkom meseca marca razkrili, da je narodno-socialni poslanec dr. Šviha od policije plačan špiun, ki je policiji izdajal vse, kar se je godilo za kulismi čeških političnih strank. To razkritje je vzbudilo v vsej javnosti velikansko senzacijo. Dr. Šviha je moral odločiti svoj državnozborni mandat ter izstopiti iz sodne službe. Dr. Šviha je nato tožil odgovornega urednika »Narodnih Listov«, dr. Servača Hellerja.

Dr. Šviha toži dr. Hellerja zaradi razgaljanja časti. V obtožnici izjavi: V šte. 61. »Narodnih Listov« z dne 4. marca 1914 je izšel uvodni članek pod naslovom »Narodnosocialni voditelj v službi policije«, v katerem se dr. Šviha dolži, da je kot državni in deželni poslanec ter kot načelnik kluba narodnosocialnih državnih poslancev zlorabil svoje stališče v policijskošpijske svrhe. V inkriminiranem članku se trdi, da je dr. Šviha podal tudi vladi o važnih posvetovanjih, ki so se jih udeleževali narodnosocialni poslanci, zelo natančna poročila, in sicer takoj po posvetovanjih. Pod Biernerthovim ministristvom, ko so se izvršile vse volitve proti temu sistemu, je imela vlada takoj drugi dan natančno poročilo o dogovorih med mladočeško in narodnosocialno stranko, kakor tudi o pogajanjih med češkimi agrarci in narodnimi socialisti. O važnih posvetovanjih, ki so se vršila v narodnem svetu glede vselovanske razstave, je dobila vlada takoj poročila in je svarila nekatere udeležence. Narodnosocialni poslanci so sklenili za balkanskih homati, da se bodo korporativno peljali v Beograd. Takoj drugi dan so bili mladočeški poslanci vprašani, je-li se bodo tudi oni udeležili tega potovanja. Čez nekaj časa so v Zemunu ustavili poslanca Klofača. Pokazalo se je, da je zunanje ministristvo prosilo vlado, ko je bil izdan sklep narodnosocialnih poslancev, naj ustavi narodnosocialne poslance v Zemunu. Iz zapuščine urednika Anyža so se objavile listine, iz katerih naj bi bilo razvidno, da je bil izdajalec dr. Šviha. V teh listinah se dr. Šviha dolži, da je bil že trideset let, pred 8. aprilom 1911, ko je urednik Anyž izvedel o tem delovanju dr. Švihe, v službi

policije, da je dobival mesečnih 800 kron, da je bil 8. aprila 1911 osebno pri policiji, da referira o zadevah iz češkega tabora, skoraj gotovo o volilnih zadevah, za kar je dobil poseben honorar 200 kron, da je nadalje prišel 6. maja 1911 neki policijski uradnik na kolodvor, kamor ga je dr. Šviha povabil z dopisnico, oddano v Chocenu. Dotični policijski uradnik je dr. Šviho k sebi povabil ter mu izročil 3000 kron za volitve.

Nadalje se tudi trdi, da je dr. Šviha pri nekem koncertu na Zofinu poleti 1910 govoril z nekim policijskim uradnikom, ki je glavni faktor praške tajne državne policije. V pogovoru se je pritoževal dr. Šviha, da mu njegovi dohodki ne zadoščajo. Policijski uradnik mu je nato ponudil, da dobi lahko lep postranski zaslužek, če mu tuptam zaupno poroča o dogodkih v političnem in javnem življenju. Prišlo je do dogovora. Dr. Šviha je začetkom dobival 600 kron mesečno, pozneje pa 800 kron. Zaupnik Anyžev je imel v roki pobotnico, ki jo je podpisal dr. Šviha s psevdonimom »Wiener«, nadalje od dr. Švihe lastnoročno pisane zaznamke o nekem zaupnem političnem posvetovanju in pa dokaze, da je bil vodilni uradnik tajne državne policije v zvezi z dr. Šviho in da se je dr. Šviha posluževal psevdonima »Wiener« tudi pri telefoničnih pogovorih.

Dr. Šviha pravi koncem obtožnice, da so vse te trditve neresnične. Nadalje pravi, da mu njegovo procesualno stališče kot privatni tožitelj posebno v tem štadiju razprave ne dopušča, da bi pojasnil bistvo svojih zvez s policijskim uradnikom, o katerih govori inkriminirani članek, in ki so bile čiste. Nadalje pravi dr. Šviha, da je inkriminirani članek v svrhu težke obdolžitve poslanca in voditelja narodnosocialne stranke objavilo mladočeško glasilo ravno v času, ko je narodnosocialna stranka spravila na dan, da je mladočeška stranka dobila velike vsote iz dispozicijskega fonda za volitve in za časopis »Den«.

Srbska skupščina.

Ministrski predsednik Pašić je na vprašanje glede prioritete civilnih uradov odgovoril, da je zadnja naredba identična z naredbo iz leta 1907, ki tudi definitivno določa prioriteto civilnih oblasti, vsled česar je nezadovoljnost z letošnjo naredbo popolnoma neumestna. Da se pa izogne nadaljnjim nesporazumljenjem, je vlada pripravljena urediti prioriteto vprašanje s posebnim zakonom. Socijalni demokrat Lapčević je zahteval, da se določi, da imajo civilne oblasti absolutno prednost pred vojaškimi oblastmi. Zahteva nadalje, da se uvede kot protitež proti militarizmu tudi splošna in enaka volilna pravica. Njegovega predloga ni nobena druga stranka podpirala. Poslanec Marincović je mnenja, da vlada nima moči spraviti s sveta od leta 1906 med radikalci in častniki obstoječega konflikta, zato mora vlada izvajati konsekvence in se umakniti. Notranji minister Protić je nato zavrnil trditve tega poslanca ter izjavil, da je bil pravi povod za konflikt ta, da so nekateri častniki nutili nezadovoljnost. Zato je bila tudi vlada primorana vpokojiti generala Damjana Popovića, ki se je v nekem uradnem poročilu na vojnega ministra postavil proti naredbi. Da se odpravijo konflikti med zastopniki civilnih in vojaških oblasti je vlada uredila z naredbo medsebojno razmerje. Pri volitvah, ki so se vršile v nedeljo v častniškem društvu pa je šlo za popolnoma interno zadevo častniškega zbora, na katero vlada nima več vplivati. Ker je država prevzela garancijo za posojilo, najeto od tega društva, pa je bilo za vlado važno, da se poduči o razmerah, ki vladajo v tem društvu.

Epirsko vprašanje.

Dunajska poročila vedo, da je v zadnjem času izredno mnogo grških častnikov in vojakov prestopilo na albansko stran. »Albanska korespondenca« pravi celo, da je večina epirskih čet sestavljena iz regularnih grških vojakov in general de Weer je baje konstatiral, da so stali celi grški vojaški oddelki Albancem nasproti. O dozdavnih grozovitostih Epircev poročajo albanski krogi posamezne podrobnosti. Južnovzhodno od Tepelenije so glasom teh poročil našli Albanci na obeh straneh ceste Albance, ki so jih bili Epirci nabodli na bajonete. Nekaj Albancev je bilo še živih. Med 200 mrtvimi, ki so jih našli v Kodri, je bilo tudi več žena in otrok, ki so bili na strahovit način razmesarjeni. General de Weer je baje brzojavil mednarodni kontrolni komisiji, da je obiskal gubernator v Tepeleniju vas Hormovo, ki so jo Or-

ki zapustili ter našel tam nad 200 prebivalcev obojenih.

O pogajanjih med Zographosom in mednarodno kontrolno komisijo poročajo iz Aten sledeče: Zographos polaga pri pogajanjih posebno važnost na priznanje popolne avtonomije severnega Epira ter zahteva nekako isto razmerje med Albanijo in Epirom, kakršno obstoja med Avstrijo in Ogrsko. Zographos je odločen za te zahteve, če treba, še enkrat zgrabiti za orožje. Dosedanja pogajanja v tem oziru še niso imela nobenega uspeha, ker odklanja zastopnik Albanije v tem vprašanju vsak sporazum. Tudi nekateri člani mednarodne kontrolne komisije označujejo zahteve Zographosa kot pretirane. Poleg tega pa je avtonomna epirska vlada tudi trdovratna glede svojih zahtev po priznanju grškega jezika in cerkvene neodvisnosti. Da bi se Korica priklopila avtonomnemu Epiru, proti temu pa se upira zastopnik Avstro-Ogrske. Zastopnik Avstro-Ogrske je pridobil za svoje odklanjanje stališče glede Korice in Kolonije tudi nekatere druge zastopnike, češ, da so se te pokrajine gospodstvu Albanije prostovoljno in brez odpora podvrgele, čemur pa zastopniki avtonomnega Epira odločno ugovarjajo. Glede jezikovnega vprašanja pa je prišlo do sporazuma, da sta grški in albanski jezik popolnoma enakovredna.

O komično-nevarnem intermezju poročajo iz Drača, ki najbolj osvetljuje razpoloženje v Albaniji. Pred kneževim gradom so se vršile demonstracije za obojeno obrambo Epira. Vsled te demonstracije je prišlo do konflikta med ministristvom in uradnistvom. Demonstracija so namreč vprizorili zelo vplivni uradniki. Tem uradnikom je nato vlada zapovedala, da morajo tekom 24 ur odkorakati v vstaško ozemlje, ker tako žele vojno. (Posnemanja vredno!) Sedaj pa je bil ožen v strelhi. Trebušatim in dobro plačanim uradnikom ni dihal epirski bob, nekatere je začelo trgati po udih, drugi so se čutili prestare ali preslabotne za obrambo ljube domovine. Našli so izhod. Zahtevali so od vlade, ki je v silnih stiskah za denar in bi se bila uradnikov že iz ekonomičnih ozirov rada iznebila, da naj obljubi, da bo rodbinam neskrajšano plačevala plače. Vlada pa jim je odgovorila, da morajo takoj in brezpogojno odkorakati, sicer izgube svoje službe. Če bi bili odšli na bojišče, bi bili morali v Draču urade zapreti, uradniki pa so zopet obrnili drugače. Zaprli so urade in so rekli: Mi štrajkamo! Če že morajo izgubiti svoje službe, je boljše ostati v Draču in se ni treba izpostaviti epirskim puškam. Začela se je prva albanska uradniška stavka. Vlada je bila sedaj čisto po dr. Zajčevu v šmiru. Vojakov ni imela in ne uradnikov. Ministri vendar niso mogli iti v naborne komisije, poleg tega so se ministri kregali med seboj. Justični minister se je jezil nad celo Albanijo ter pobral šila in kopita. Njegov naslednik pa tudi ni hotel razumeti visoke albanske politike in je poklical užaljene albanske uradnike-patriote k sebi ter jim rekel: Naše ministristvo je napravilo veliko neumnost, da je tako odlične, nesebične, patriotske, junaške uradnike užalilo. Prizanesite ministristvu, saj ne ve kaj dela. Strašno zmešnjavo imamo, nobeden se ne spozna, naučni minister ne zna brati, finančni minister ne zna šteti. Pred Evropo nas ne smete blamirati. Ker pa mora biti eden kriv, tako zahteva justica, bomo spodili gubernatorja v Draču. Vi pa dobite lepo nagrado, če boste zopet odprli urade. Pa pretegniti se ni treba, lepo počasi delajte in demonstrirati smete tudi za ljubo našo domovino. Živela! Uradniki so se nato vrnili v svoje urade.

Zedinjene države in Mehika.

»Corriere della sera« poroča iz Mehike o razgovoru svojega poročevalca s Huerto, ki je baje izjavil: Usoda je hotela, da leži v mojih rokah odločitev o življenju in smrti naše neodvisnosti. Moja dolžnost je, da se bojujem do skrajnosti. Ustaviti se moramo grožnjam Amerike in vsem zahtevam, ki morejo ogroziti narodno neodvisnost. Zavzetje Mehike bo težka naloga za Ameriko ter bo stala več, kakor si mislijo, poleg tega pa se lahko tudi ponesreči. Tudi če bi padlo glavno mesto, bi se nadaljevala mala vojna. Amerika bi mogla izgubiti mnogo: že je izgubila mnogo, namreč sloves svoje lojalitete, ki ga čuva vsak narod pred svetom. Revolucija je samo maskirana vojna proti Zedinjenim državam. Revolucija je dobila iz Amerike orožje, municijo in tudi ljudi. V Torreonu so se bojevali na strani Ville cele stotine Amerikan- cev, ki so nosile uniforme Zedinjenih držav. Našteli smo preko 200 takih mrtvecev. Mehikanskim delegatom

za mirovno posredovanje sem dal naročilo, da naj se odločno upro zahtevam Zedinjenih držav, če bi te kršile našo suvereniteto.«

Med tem so se Huertovi odpolanci že odpeljali na parniku »Princesa Caecilia« iz Veracruga.

Štajersko.

Mariborski konsistorij — nemško bojno društvo. V Slovenskih goricah, meseca maja. Da smo že tako daleč prijadrali, res nismo pričakovali. Kakor smo lansko leto poročali, zgodil se je ob priliki cesarske maše dne 18. avgusta 1913 v cerkvi pri Sv. Lenartu v Slov. goricah nečuvšen škandal s tem, da so otroci tukajšnje zasebne nemške šole med slovenskim petjem cesarske himne začeli isto kričati v nemškem jeziku. To se je zgodilo kljub temu, da je tukajšnji župnik nemško petje od naših viničarskih otrok kot provokacijo prepovedal. Župnik je napravil škandalu kratki konec s tem, da je pokazal kričanjem cerkvena vrata. In to je bilo le samo ne vemo iz katerega nemškega kota pribleglega nadučitelja nemške šole ampak še boljše mariborski konsistorij in škofa Napotnika. Zavest, da še eksistira v celi škofiji eden narodni in energični župnik jim ne da spati. Daleč smo še od 18. avgusta, mariborskim konsistorijalnim rečkarjem se pa že tresejo hlače. Nič manj kot petkrat je že moral lenarški župnik ad audiendum verbum v Maribor. Vsikdar je zahteval tamkaj naš »slovenski« konsistorij, najvvišja instanca zdaj vladajoče slovenske stranke na Sp. Štajerskem, naj pripusti župnik v popolnoma slovenski farni cerkvi samo radi provokacije zahtevano nemško petje. Župnik je ta brezstidni zahtevek vedno odločno zavrnil, pripomnil pa je, da se seve podvrže temu zahtevku, če mu to konsistorij pismeno naroči. Tega junaštva pa še do danes naši voditelji niso imeli. Tako daleč smo tedaj že prišli. Če se psuje tisoč in tisoč slovenskih inteligentov, če si jih moralično in že skoraj brahjalno meče iz cerkve, samo ker so zunaj cerkve drugega političnega prepričanja kakor mariborski kaplan dr. Korosec, tu se naši sladki, dobri reči pastirji ne ganejo, če pa si domisli kak zakrokan študent, ki postane po previdnosti nemškega »Schulverein« nadučitelj na zasebni šoli, da hoče v cerkvi s svojimi slovenskimi odpadniki demonstrirati, če se hoče s svojimi zaslepljeni porogati celi slovenski fari, se dvigne tu cel konsistorij slovenske lavantinske škofije, ne pozna nobene stanovske kolegialnosti in skuša pritisniti tilnik svojega tovariša pred takim človekom, kakor je nadučitelj nemške šole pri Sv. Lenartu. Zalostno in sramotno!

Iz uradniške službe pri Južni železnici. Imenovan je za postajenačelnika na Ponikvi Jože Mohorko, revident na Zidanem mostu; prestavljeni so postajenačelniki nadrevident Karl Oroszy iz Brežic v Wildon, revident Jurij Zugič iz Laškega trga v Brežice in revident Jožef Tašek iz Ponikve v Laški trg; dalje so prestavljeni revident Jakob Prek iz Hrastnika v Litijo, pristavi Anton Nejedly iz Litije v Hrastnik, Fortunat Kink iz Rač v Rajhenburg, Karl Gross iz Pragerskega v Gradec, Franc Zelinka iz mariborskega materialnega skladišča v Bolcan, Viljem Rayer iz bolcanskega skladišča v Maribor, proviziorni asistentje Friderih Punčuh iz Sp. Dravograda v Zidani most, Franc Žekar iz Vuhreda v Bruck ob Muri, Friderik Heren iz Hrastnika v Brikslegg, aspiranta Štefan Jarec iz Sežane v Rače in Gabrijel Pirkmaier iz Litije v Hrastnik.

Zadružna zveza v Celju ima svoj občni zbor v četrtek, dne 18. junija ob 10. dopoldne v celjskem Narodnem domu.

Volitev v zgornjeradgonski okr. zastop so razpisane. Imenik iz veleposvestva in veleindustrije je razpodeljen pri ljutomerskem glavarstvu in je čas za vlaganje reklamacij do 23. majnika. Kakor znano, so prišli v tem okrajnem zastopu nemškutarji na krnilo, ker so si dobili v veleposvestvu večino. Kako bo letos, je težko reči, ker klerikalci v svoji nestrpnosti odganjajo v okraju vse zmožne ljudi od dela.

Iz Ormoža. V nedeljo, dne 14. junija 1914 nameravamo na slovesni način proslaviti 30letnico Čitalnice. Isti dan se bo vršilo tudi slavnostno zborovanje učiteljskega društva za ormoški okraj, ki slavi svojo 40letnico. Ob enem bo zlet panonskega okrožja mariborske sokolske župe. V Središču in Ormožu se vrše pevске vaje in telovadne vaje, naša godba se pridno pripravlja za slavnost. Priprave so v polnem teku. K našemu jubileju so vabljene vse čitalnice, posebno pa tudi nekdanji ustanovitelji

in funkcionarji ormoške Čitalnice, sploh pa vsi Slovenci in Slovani.

Iz Svetinji pri Ormožu nam pišejo: Iz Ormoža je nekdo poročal graški »Tagespost«, da je pri nas prve dni meseca maja pomrznilo do 30% vseh trt. To poročilo ne odgovarja resnici, ker okrog Jeruzalema dose-daj še ni nič pomrznilo.

Iz Gradca. Imenovan je finančni svetnik dr. Maks Mihurko v Gradcu za finančnega nadsvetnika.

Ženska podružnica družbe sv. Cirila in Metoda v Gradcu priredi v soboto, dne 16. maja 1914 v dvorani »Kaufmannshaus« (Neutorgasse šte. 57) I. koncert z izbranim sporedom, kateremu sledi ples. Vstopnina za osebo 1 K, za dijake 60 vin.

Akad. tehn. društvo »Triglav« v Gradcu ima svoj V. redni občni zbor dne 13. majnika 1914 ob 8. zvečer v prostorih gostilne Glanzer »Zur Weinhecke« z običajnim sporedom.

Drobne novice. Iz Ljubnega na Zg. Štajerskem poročajo, da je padal tam ponoči od sobote na nedeljo dež, pomešan z žveplom. — Iz Maribora. V nedeljo so se vzdignili tu v zrak zrakoplovom »Štajerska« vsučilišni profesorji Ficker, Wittek in Pfeiffer. Za nekaj minut je bil zrakoplov nad oblaki in je plul proti vzhodu. Profesorji so imeli lepo vožnjo, a razgleda zaradi megel ni bilo. Blizu Komoraua ob Donavi so se srečno izkrkali. — Iz Maribora. V mestu in bližnji okolici je mnogo slučajev škrlatice. V bolnišnici leži 28 na škrlatici bolnih oseb.

Koroško.

Pretep. V Beljaku je nastal v neki gostilni pri plesni veselici pretep med civilisti in vojniki. Več civilistov je bilo ranjenih. Ko je prišel na lice mesta stražnik, ni mogel opraviti prav nič ter je šel po pomoč. Med potjo je srečal nekega ritmojstra in nekega polkovnega zdravnika, ki sta šla z redarjem nazaj v gostilno, kjer so se še vedno pretepevali. Ko sta se ritmojster in zdravnik prikazala v gostilni, pobegnili so hitro vsi vojniki. Ko je v veži hotel ritmojster enega pretepačev prijeti, sunil ga je ta s tako močjo, da je ritmojster padel. Nasilnega vojaka sta prišla nato dva redarja. Več civilistov, ki so zadržali zabodljaje z bajoneti, je moralo iskati zdravniške pomoči.

Težka nezgoda pri igranju otrok. Iz Trbiža poročajo, da je šlo več otrok, kljub strogi prepovedi staršev v neki hlev, kjer je imelo vojaštvo nastanjenih pet konj. Na oknu hleva je ležal vojaški revolver. Otroci so opazili revolver, ga vzeli z okna in se pričeli z njim igrati. Naenkrat pa se je revolver sprožil in kroglja je zadela 11letnega sina nekega železničarja. Onesveščen se je zgrudil deček na tla. Kroglja je predrila dečku prsi na levi strani. Vojak, ki je imel službo v hlevu, je večkrat zapodil otroke, a vrnili so se in v neopaženem trenutku se je zgodila nesreča. Dečka so prepeljali v bolnišnico.

Drobne novice. V l. m. V Volšperku je vlomil neki tat v odsotnosti gospodarjevi v hišo posestnika Tomaža Stefičiča in odnesel iz zaprte omare 289 K v gotovini in nekaj obleke. O storilcu nimajo še nobene sledi. — Požar. V bližini Brež je izbruhnil pri večji skupini hiš požar, ki je uničil gospodarska poslopja posestnika Kaltenebergerja in vse, hišo in gospodarska poslopja posestnika Gartnerja. Tudi streha bližnjega posestnika Moraučnika se je že vnela. Ogenj so po večurnem napornem delu pogasili in omejili gasilci iz Brež. Škoda je zelo velika.

Primorsko.

Resnicoljubnost tržaškega »Piccola«. »Piccolo« je prinesel pred par dnevi strašno novico o krivolonosti Slovencev ter pristavil, da so Slovenci pri Sv. Jakobu ujeli nekega gletnega italijanskega dečka, ga zaprli in celo pretepli. S tem je hotel zopet pokazati, kako surovi so Slovenci, a se je zopet samo krepko — zlagal. Resnica je bila namreč ta: Nekemu gostilničarju pri Sv. Jakobu so paglavci iz hudobnosti odnašali les. Ko je gostilničar enega teh fantalinov ujel, zaprl ga je v sobico in šel po redarja, ki je dečka okregal in nato izpustil. Kmalu nato je zasačil še enega teh majhnih potepuhov, ga zopet zaprl v sobico in šel na vrt, da bi še kakega mladega nadebudnega tatčica ujel. Seveda je gletni fantalin strašno tulil v svoji ječi. Medtem pa je prišla mati dečka in zahtevala sinčka nazaj, češ, mi smo Italijani. Gostilničar ji je izročil nadebudnega uzmoviča in ga primerno priporočil materi. Ta je mlademu smrkavcu tudi res priložila par kreplih, nato pa ga odpeljala domov. — Omenjenemu gostilničarju hodijo taki mladiči, od 5

do 10 let nagajat, odnašajo mu kroglice s kegljišča, krajejo les in kozarce ter so še toliko predrzni, da psujejo gostilničarja, če jih ta zapodi. — Iz te nedolžne aferice pa je »Piccolo« napravil krvavo klobaso, na kateri je pač, kakor razvidno, bore malo resnice.

Iz Lokve na Krasu. Dne 15. t. m. pridrdra naravnost z Dunaja nov avtomobilni voz, katerega je napravila in moderno montirala tvrdka Sauer na Dunaju. Ta avtomobil je last »Prve kraške avtomobilne zveze s Trstom«, katera si je nadela nalogo zvezati kraške, od železnice oddaljene kraje s Trstom. Dne 17. t. m. prične redna avtomobilna vožnja za osebnimi in tovarniški promet med Trstom-Baronco-Lipico-Lokvo in sicer trikrat na dan sem in tja. Ob takih prilikah naj Ljubljancem ne pozabi- jo svojo nekdaj (v petnajstem stoletju) žitnico v Lokvi, kjer se nahaja starodavni nad 400 let star Tabor, staroznan »Vilenico«, zgodovinsko staro kapelico in še mnogo drugega zanimivega. Tudi smo v Lokvi že na pol zaspalo podružnico družbe sv. Cirila in Metoda zopet oživili in želimo zopetnega živahnega življenja. Torej v petek, dne 15. t. m. dopoldne na veselo svidenje v naši beli Ljubljani.

Kolesarsko društvo »Danica« v Gorici priredi 7. junija v prostoru »Restaurant Pilsen« javno tombolo. Ob 2. popoldne bo cestna dirka Ronki-Gorica. Med dirko bo svirala godba, po koncertu pa bo ples.

Erarični golobi v Gorici. Na gradu v Gorici je osnovala vojaška uprava postajo za erarične golobe. Te golobe se lahko spozna po njihovi izključno sivi barvi, po njihovi izredni velikosti in ker imajo okoli nog male obročke. Prepovedano je pod kaznijo to žival lovit.

Nesreča. V Urbanisovi opekarni v Gorici se je predvčerajšnjem pripetila nesreča, ki je zahtevala svojo žrtev. Pogreznila se je ilovica ter spravila delavca v veliko nevarnost. Masa zadela je 52letnega Petra Kuštrina s tako močjo, da mu je strla prsni koš. Bil je na mestu mrtev. Na lice mesta je dospela sodna komisija, ki je dala aretirati 31letnega delovodjo L. Viola.

Nasilen Benečan. Včeraj zjutraj je v kavarni »Al Giardin« v Trstu nastal preprič med nekaterimi pivci. Med njimi je bil tudi 24letni Aleksander Perimazzo iz Benetk, ki je naenkrat zdrljal iz kavarne do bližnjega peka, kjer je pograbil nož in se z njim vrnil v kavarno in tam hotel z nožem napasti enega svojih nasprotnikov. To so gostje v kavarni preprečili in ga dali aretirati. Stražnik je vročerknega Benečana odpeljal nato v zapore.

Nevaren padec. V neki ulici v Trstu so se igrali otroci, med njimi tudi 12letni Josip Prgomet. Med igro je ta splezal na neki zid, izgubil ravnotežje in padel skoraj dva metra globoko. Pobil se je precej in so ga prepeljali v bolnišnico, kjer so ga obvezali in oddali v domačo oskrbo. Ponoči pa se je pokazalo, da so se mu pretresli tudi možgani, vsled česar so ga zopet oddali v deželno bolnišnico.

Nesreča. Predvčerajšnjim so delali prožni delavci na progi južne železnice med Nabrežino in Prosekom. Tamkaj je proga precej nagnjena. Ko so delo skončali, poskakali so delavci na prožni voziček in ravno tako je hotel storiti tudi neki Robert Prenkin, doma iz Ogrskega. Skočil pa je tako nerodno, da je padel pod voziček, ki mu je šel čez desno nogo in mu jo zlomil. Ponesrečenca so s prvim vlakom odpeljali v Trst in oddali tamkaj v deželno bolnišnico.

Drobne novice. V s k b l a z n o s t. V Pazinu se je te dni obesil 84letni kmet Ivan Drudič; bil je verško blazen. — Posledice pretepa. Predsnočnim je prišel na rešilno postajo v Trstu neki 17letni Anton Fonda, ki je imel tri precej nevarne rane na glavi. Z rešilne postaje so ga prepeljali v bolnišnico. Fonda je izpovedal, da je prišlo v neki gostilni do pretepa in ga je nekdo udaril s kozarcom po glavi. — Smrt na nesreča otroka. V Miljah so se pod nekim starim zidom igrali otroci. Pri tem se je sprožil na zidu kamen, ki je zadela 9letnega Rudolfa Bonifacija s tako silo v glavo, da je takoj umrl. — Poskušeni samomor. V ulici dela Teza v Trstu stanujoča 17letna Marija Rotter hotela si je predvčerajšnjem popoldne končati življenje s tem, da je izpilja večjo množino oetove kisline. Prepeljali so jo v brezupnem stanju v bolnišnico.

Dnevne vesti.

— Za pravice slovenskega jezika. V včerajšnji seji ljubljanskega občinskega sveta je interpeliral ob-

činski odbornik R. Pustoslavšek župana radi dopisovanja državnih uradov, zlasti sodnih oblasti mestnemu magistratu. Opozorjal je na stremilne gotovih činiteljev v sodni upravi, da bi se omejila raba slovenskega jezika v notranjem in zunanjem uradovanju pri naših sodiščih in vprašal, ako je res, da pošilja v zadnjem času ljubljansko okrajno sodišče mestnemu magistratu nemške dopise, da si je to v direktnem nasprotju ne samo z vsdo dosedanjim tridesetletno prakso, marveč celo z ukazom višje sodne oblasti, da morajo sodišča dopisovati z deželno Kranjsko, z mestno občino ljubljansko in z župnimi uradi izključno v slovenskem jeziku. Interpelant je poudarjal, da je celo državno pravdnitvo dopisovalo mestnemu magistratu izključno v slovenskem jeziku v času, ko je imelo mesto v rokah policijo, ter stavljal na župana vprašanje, kaj misli ukreniti, da se zavaruje pravice slovenskega jezika proti vsakemu poskusu, da bi se veljava slovensčine v uradnem poslovanju utesnila in omejila. Podžupan dr. Triller je odgovoril, da je samo ob sebi umljivo, da bo mestna občina z vsdo odločnostjo in neizprosno ščitila pravice slovenskega jezika, sicer da pa bo župan odgovoril na interpelacijo v prihodnji občinski seji.

— **Kruta obsodba pri pešpolku št. 17.** Popolnoma nezadovoljivi odgovor ministra na interpelacijo dr. Susteršiča zaradi krutih obsodb pri kranjskem pešpolku št. 17 je napravil na našo javnost skrajno neugoden vtis. Glasilo klerikalne stranke pravi, da pri tem odgovoru ne more ostati. Tudi mi smo mnenja, da je častna dolžnost dr. Susteršiča, da se zavzame za to stvar, toliko bolj, ker je očividno, da je vojni minister slabo podučen o stotniku Nechanskem. Pojutrišnjem odpeljejo iz Celovca 12 onih nesrečnih fantov, ki so obsojeni, v trdnjavske ječe in sicer pridejo desetnik Rangus in prostaki Dokar in Kušar v Arad na Ogrsko, prostaki Skumavec, Schneider in Slibar v Komorn na Ogrsko, prostaki Baloh, Debeljak in Dobravec v Terezin na Češkem in prostaki Knapič, Jaklič in Zavlič v Mölkersdorf pri Dunaju. Ostale obsojence odpeljejo pozneje. Ker je osmelil vojni minister še hvaliti stotnika Nechanskega, hočemo delovanje tega oficirja nekoliko popisati in to na podlagi popolnoma zanesljivih podatkov. Pod prednikom stotnika Nechanskega je veljala 6. stotnija 17. pešpolka za eno najboljših. Sporazumljenje med prejšnjim stotnikom in med stotnijo je bilo tako lepo, da je cela stotnija jokala, ko jo je prejšnji stotnik zapustil in tudi sam gospod stotnik je imel solzne oči. Vesti, da pride za stotnika povišani Nechansky k tej stotniji, so se vsi ustrašili, tako moštvo, kakor podčastniki. Kajti Nechansky je splošno veljal za največjega mučitelja pri pešpolku št. 17, in takega sitneža, da tudi med oficirji ne uživa simpatij. Prej je bilo pri 6. stotniji prijetno služiti, pod stotnikom Nechanskym pa se je vse spremenilo in zavladala je splošna žalost, ker so vojaki kmalu sprevideali, da pridejo sčasoma vsi do kazni. Stotniku Nechanskemu ni mogel nihče nobene stvari prav narediti. Če kak podčastnik, kadar je poveljeval, ni vpil kakor zverina, je že moral k raportu. Stotnik je pri raportu za najmanjšo stvar nalagal strahovite kazni. Enako je kar na dvorišču in na vežbališču diktiral kazni in zatirje se, da sploh niso bile vse kazni naznanjene poveljstvu 2. bataljona, ker jih je bilo preveč in niso bile nikjer zapisane, ampak so jih vojaki prestali brez vednosti višjih poveljstev. Na vežbališču je stotnik šarže poklical ven iz stotnije in jih podil kakor divjačino, moštvo pa pustil kar četrin pol ure »Habt Acht« stati, da je ljudem slabo prihajalo. Zvečer po 5. uri, ko je bilo dnevno povelje prečitano, je pustil vojaštvo nalašč čakati, on pa je s podčastniki ekserciriral po spalnicah do 8. zvečer in tako moštvo še tistega počitka ni pustil, ki mu ga daje vojaški vežbalnik, da je namreč po 5. uri prosto. Zmerjanje z osli, svinjami, tepci, багаžo, prokletim plemenom itd. je bilo popolnoma navadna stvar. Ta stotnik Nechansky je seveda še vedno poveljnik na novo sestavljene 6. stotnije. Da zdaj nič lepše ne ravna s stotnijo, ki je sestavljena iz moštva celega polka, kaže sledeči slučaj: Pred par tedni je 6. stotnija streljala kake tri ure hoda od Celovca v Glinjah pri Borovljah na tamošnjem strelišču. Tudi tam ni bilo nič prav, kar je stotnija naredila in še celo nadporočnik in narednik nista bila stotniku po volji. Zato je po streljanju več kot eno uro ekserciriral in defiliriral po strelišču z ubogi fanti, namesto da bi jih pustil počivati, ko so morali isti dan zopet nazaj v Celovec. Nechansky je torej ostal tak, kakršen je bil. Njegovo nečloveško postopanje je tudi provzročilo tisti »punt«, zaradi katerega je

prililo toliko vrlih in poštenih fantov v ječo in o katerem punktu bomo še povedali nekaj resnic, že da se spozna, na kakih informacijah sloni odgovor, ki ga je dal vojni minister dr. Susteršič.

— **Notranjska državnozborna volitev.** Vipavski vinogradniki se puntajo proti klerikalnemu kandidatu dr. Pogačniku. Pri tem jih ne vodi samo spoznanje, da bi jim s takim poslancem ne bilo nič pomagano, ki o gospodarskih željah in potrebah prebivalstva nobenega polja nima, ampak tudi to, da je klerikalna stranka z zvišanjem užitnine na vino prizadela celi Vipavski dolini ogromno škodo. Meteorološki izvedenci napovedujejo za leto tako vreme, da je računati z bogatim pridelkom vina v celi Avstriji in Ogrski. Če se to uresniči, bodo hudo udarjeni dolnjski vinogradniki, pa tudi vipavski, ker bo konkurenca velikanska, pri nas na Kranjskem pa bodo kupovalci vina novo užitnino seveda odtrgavali vinogradnikom. Vipavci so dobri vinogradniki, pa tudi dobri računarji in prav ker vedo, kako škodo jim je prinesla sedaj vladajoča stranka, zato se odločno protivijo njenemu kandidatu Pogačniku.

— **Deželna elektrarna in naš žep.** Z Gorenjskega se nam piše: Z dvema avtomobiloma se vozijo gospodje inženirji na Bled in v okolico, seveda na stroške davkoplačevalcev. V Ljubljani imajo dva taka avtomobila, na Gorenjskem pri Zirovnici pa zopet dva — vse na račun krvavih žuljev davkoplačevalcev. Vsi ti inženirji in inženirji imajo lepe plače in nastavljene gospodične seveda tudi — a dela se vendar jako počasi. Dva delavca postavljata droge za elektriko, a štirje gospodje to nadzorujejo. Da, gorenjski kmet, silno draga bo ta elektrika. Baje se v Završnici tudi beton podira in drogovi za žice so tretje vrste — drugod delajo menda le še železne — a kaj zato, le naprej, dokler je še denarja in davkoplačevalcev kaj. Povsodi že silijo na kmetih za upeljavo te luči, a po strahovitih cenah. Morda bodo še pod smrtnim grehom ukazali, da mora vsak kajžar v svojo bajto upeljati elektriko. To bo še kesanje!

— **Škof in župnik.** Duhovnik z Gorenjskega nam piše: Ta brošura je strahovit zgodovinski dokument naših cerkveno-socialnih razmer. Kakor smo slutili, je res »usoda« cele drame Susteršičev ministrski sedež. Za tega se gre škof pretepat z župnikom od krvi pred vsem ljudstvom, ko bi vendar lahko zvedel od vhodih vseh ministrstev: »Dr. Susteršič — niemals!...« Pomilovanja vredna sta oba: škof in župnik. »Was sich liebt, das neckt sich.« Oba sta polna tiste vse odpuščajoče krščanske ljubezni, da v trenutkih, ko bi drug drugega lahko popolno uničil, odpuščata: škof ni pustil župnika, da bi šel iz dežele, župnik prikriva in ne prevede spisa na nemško, da bi svojega mučitelja ne storil popolnoma nemogočega. Škof, ki daje misijone osebno po zakonitih hribovskih farah, naj popravi krivico, ko ima še v rokah vso oblast. Ko mu pero zdrkne z rok, ne bo več mogel primerno popraviti storjene krivice.

— **Oseški dijak** pridejo danes ponoči ob polnoči v Ljubljano.

— **Odborova seja »Matice Slovenske«** se vrši danes ob 6. zvečer.

— **Pogreb pisatelja Vatroslava Holza.** Včeraj ob 5. popoldne smo spremlili k zadnjemu počitku vrliga moža, pisatelja Vatroslava Holza. Že pred 5. uro se je zbralo na Marije Terezije cesti obilo občinstva, ki je hotelo izkazati pokojniku zadnjo čast. Pogreba so se udeležili poleg prijateljev pokojnika še obili zastopniki raznih društev in korporacij. Na čelu zastopnikov se je udeležil pogreba ljubljanski župan dr. Ivan Tavčar, podžupan ljubljanski in deželni odbornik dr. Karel Triller, državni in deželni poslanec dr. Ravnihar, deželni poslanec dr. Novak in profesor Reisner, poleg teh mnogo občinskih svetnikov, vladna svetnika dr. Kremenšek in ravnatelj Ivan Šubic, odbor družbe sv. Cirila in Metoda (vladni svetnik Senekovič in več gospodov in dam), odbor »Radogaja« (dr. Novak, ravnatelj dr. Zarnik). Slovensko pisateljsko podporno društvo (odbor in člani), Slovenska Matica (predsednik dr. flešič z odborniki), Slovensko profesorsko društvo, Slovensko časnikarsko društvo, Uradniško podporno društvo, Splošno slovensko žensko društvo, Slovenski slikarji, uradniki banke Slavije, predsedstvo jugoslovanskih učiteljskih društev, prelat Andrej Kalan, senior odvetnikov dr. Fran Papež, uredniki vseh tujkajšnjih dnevnikov, dalje deputacije podčastnikov vseh vojaških branž v Ljubljani, z njimi tudi zastopniki c. in kr. voje mornarice, mnogo dam, dalje slovensko pevsko društvo »Ljubljanski Zvon«, ki je pokojniku zapelo tudi par nagrobnic,

zastopniki društva »Akademije«, zastopniki »Glasbene Matice«, zastopniki društva »Pravnik«, uradniki mestne občine ljubljanske, zastopnice ljubljanskega žensstva itd. Pri pogrebu je svirala godba pešpolka št. 27, vodil pa je kondukt mornariški superijor v p. gospod A. Kokalj. Za lepo uspel pogreb pa gre priznanje pogrebnemu zavodu gosp. Josipa Turka in magistratnemu komisarju gosp. Fr. Govekarju za trud. Bodi vrlenu in značajnemu našem pisatelju ohranjen blag spomin!

— **L'association franco - slave** v Parizu je dne 6. maja na Sorboni priredila predavanje o »Hrvatih in Srbih po balkanski vojni«. Predsedoval je znani učenjak E. Denis, a govoril je publicist Zagorski (ki je pred par leti spisal v francoskem jeziku monografijo o Račkem). Pokazal je, kako se — kljub in vsled preteklosti — dandanes oblikuje ena duša srbo - hrvatska, o čemer bodo sosedje morali računati.

— **Nadzorovanje izseljevanja.** Dvorni svetnik Stukart je došel včeraj v Ljubljano in se nastanil v hotelu »Union«. Dvorni svetnik Stukart je načelnik kriminalnega oddelka c. kr. policijskega ravnateljstva na Dunaju in predsednik centrale za nadzorovanje izseljevanja, pod katero področje spada tudi nadzorovalna postaja izseljencev v Ljubljani.

— **Tridesetletnico poroke** je obhajal te dni gosp. Anton Sterlekar, nadzornik »Učiteljske tiskarne«, s svojo gospo soprogo Uršulo Sterlekarjevo v krogu svoje, v narodnem duhu vzgojene mladine. Gospod Sterlekar je svoje življenje prebil v delu za narod in tudi še danes je lahko prekrasen zgled mnogim mlajšim od njega, da je treba v narodnem oziru delati in ne samo govoriti, kadar je prepolna čaša. Gospodu jubilantu in njegovi gospe soprogi iskreno čestitamo ter želimo, da bi še mnogo let ostala čila in zdrava kot danes.

— **Konjska dirka.** Vsled slabega vremena se je prelozila konjska dirka na tivolskem travniku na nedeljo 17. in ponedeljek 18. t. m. Začetek obakrat ob 8. dopoldne.

— **Skandalozna vzgoja.** V nedeljo popoldne sem napravil ponižen izprehod čez ljubljanski Grad. Pot me je pripeljala mimo Osoj, kjer me je obsul trop petletnih otrok, dečkov in deklic. »Krajcar dajte, krajcar dajte!« so kričali kot vrabci ter mi silili pod noge. Nadležno beračenje mi je razjezilo, da sem zapodil največjega vsiljivca, češ, da je grdo tako nadlegovanje. In zdaj? »Udari ga, če nič ne da!« je velel pobič, ki mi je stal za hrbtom in v trenutku je padlo par rok po meni! Ko bi jaz imel ženo, da bi mi tako vzgajala otroke in jih pustila beračiti na javni cesti, dal bi ji leskovega olja, ker drugega pač ne zasluži. Ali more biti iz takih otrok drugega kot čisto navaden potepuh?

— **Blaž Pohlina.** Oparil se je. Štiriletni posestnikov sin Franc Rode iz Mar. Dev. v Polju je pred par dnevi v kuhinji prijel za lonec, v katerem je bila vreča voda ter ga prevrnil. Pri tem se je težko oparil.

— **Ciganka aretirana.** V nedeljo dopoldne je bila aretirana v Zalogu 36letna ciganka Ivana Breščak iz Jarš zaradi potepanja.

— **Zagonečni napad na metliškega postilijona.** Iz Novega mesta se nam poroča: Revolverski napad na metliškega postilijona postaja vse bolj zagonečen. Od neke strani se je trdilo, da je tu šlo le za ponesrečeno otročarijo: da je napadalec kot dober prijatelj postilijona le v šali rekel: »Denar sem, ali življenje, če ne, te ustrelim« in da je — prepričan, da samokres ni nabasan — le za »šalo« nameril proti glavi svojega prijatelja. Od druge strani se je zopet trdilo, da sta postilijon in napadalec prejšnji dan v Metliki igrala kvarte, da je napadalec veliko zaigral, postilijon pa dobil in da je napadalec v jezi nad izgubo zahteval od postilijona denar, ker ga pa ta ni hotel dati, ga je v hipnem razburjenju ustrelil. V torek pa se je pojavila zanesljiva priča, ki je prvo mnenje, ki je bilo uradno mnenje, močno razorožilo, toda slučaj sam še bolj zatemnila. Ta priča, ki je bila tik pred dogodkom navzoča na lcu mesta, se je napram našemu dopisniku sledeče izjavila: Napadalec se piše Anton Sluga in je doma iz Vrha pri St. Rupertu. To je še mlad fant, ki je služil v pekariji in trgovini P. v Metliki. Z obstreljenim postilijonom sta bila dobra prijatelja. Pred dogodkom je Sluga prihajal k Markencu v hlev ter se izrazil, da bi se rad enkrat peljal z njim v Novo mesto. Čudno je bilo, da je fant svojega gospodarja v petek dopoldne kar tako pustil, ne da bi bil odpovedal ali sploh povedal, kaj namerava. Prinesel je še naročeno pecivo, nato pa izginil. Popoldne se je z nekim drugim voznikom odpeljal proti Novemu mestu (tedaj ni res, da bi se bil z Markencem v soboto zjutraj pride-

ljal s pošto). V soboto zjutraj sva bila s Slugo še skupaj v neki gostilni v Kandiji, nato sva šla v Zabo vas k mesarju Javorniku, kjer sva mu še pomagala pri klanju. Ko sva nato dobila nekaj pijače, je Markenc po državnih česti pripeljal pošto. Sluga je rekel: Zdej se pa lahko peljeva v mesto. Jaz sem delal, da greva rajše peš za njim, ker ima on še časa dovolj na kolodvor (bil je namenjen v Ljubljano). Šla sva v naš hlev (pri gospe pl. Fichtenau poleg restavracije pri Tučku). Tu mi je Sluga ponudil svoj revolver, naj ga kupim. Vprašal sem ga, če je »nabasan«, naker je on zatrdil, da ni. Iz previdnosti sem si ga še sam pogledal, ter še dvakrat okoli obrnil nastavek za kroglo, s tem, da sem sproževal petelina, kakor bi streljal, toda samokres ni dal nobenega strela, kar me je utrdilo v prepričanju, da samokres res ni bil »nabasan«. V tem pa že pripelje Markenc pri poštnemu uradu izpraznjeno pošto pred hlev. Šel sem ven, da Markencu pomagam izpreči. Sluga je ostal v hlevu, ko je Markenc s konji prišel v hlev. Čudno se mi je zdelo, ko naenkrat počasi strel v hlevu. Iz dejstva, da sem jaz imel samokres par trenutkov preje v rokah in je bil isti takrat prazen, sklepam, da je Sluga med tem časom, ko sem bil jaz zunaj, samokres nabasal s patroni. Škoda, da ga niso takrat takoj prišli, bi se vsaj dalo dognati, koliko strelcev je imel v samokresu. Tudi meni je nerazumljivo, kaj je Sluga privedlo do takega dejanja. — Na vprašanje, če sta obstreljeni in napadalec res veliko igrala, je priča odgovoril: Igralo se je že, ampak večinoma samo za »špas«, ali za male zneske. Kakšne večje izgube ni imel ne ta, ne oni. — Morda bi vendar kazalo, da se tudi oblasti resneje zanimajo za ta zagonetni slučaj. — Ubeglega napadalca še niso prišli. Obstreljeni postilijon je prestal že par hudih operacij, pri katerih so mu pobrali le zdrobljene koščice, kroglice, ki je obtičala na obstreljeni strani obraza, pa zašla globoko spodaj nazaj, še niso dobili ven. Ranjenec je še vedno v nevarnosti.

— **Prvi čebelni roj v Ratečah** na Gorenjskem je imel cestar Kopavnik letos že dne 7. maja. To je nekaj izvanrednega za Gorenjo Dolino.

— **Avtomobilna vožnja Rakek-Prezid.** Od 16. maja t. l. dalje se bo spremenilo od »Avtomobilnega društva Rakek - Prezid« družbe z o. z. na Rakeku vzdrževano dnevno enkratno dvovprežno poštno vožnjo med poštними uradi Rakek in Stari trg pri Rakeku v avtomobilno poštno vožnjo. Avtomobil bo odhajal od poštne urada Rakek ob 3. uri 15 min. popoldne in prihajal k poštnemu uradu v Starem trgu pri Rakeku ob 4. uri 50 min. popoldne. Iz Starega trga pri Rakeku bo odhajal avtomobil ob 10. uri 50 min. predpoldne in prihajal v Rakek ob 12. uri 30 min. popoldne.

— **Zlato srce** z Valdemar Psychlandrom, imela je včeraj, kakor vselej, kadar nastopi ta priljubljeni igralec, pri predstavah v kinematografu »Ideal« najpopolnejši uspeh. — V petek krasen Nordisk-sporod. — V soboto gostovanje originalnega Edison kinetofona. Svetujemo, da se poskrbi vsakdo pravočasno vstopnico, ker zanimanje je veliko in se bo zadnji dan težko dobilo zaželenega prostora.

— **Demonka,** drama v 5. dejanjih, ki se predvaja v Bachmaierjevem Grand - Elektro Bioskopu v Lattermannovem dvorcu, dosegla je včeraj najpopolnejši uspeh. Drama je spisana po Richepinovem romanu »La Glu« in nam predčuje žensko, ki sledi slepo brez lastne volje posvetni zabavi. Vsa drama je mojstersko vzporedjena.

— **Trije sneženi možje** Pankracij, Servacij in Bonifacij so nastopili včeraj. Pankracij je bil veterin, a je vendar lepo sijalo sonce. Ponoči se je pa vreme spremenilo in tako je ljubi Servacij nam prinesel danes dež in tako hladno temperaturo, da bi se ne bilo prav nič čuditi, ako Bonifacij pobeli nam, če drugod ne, vsaj po višjih hriboh.

— **Nezgode.** Pretekli petek je 14letnega delavčevega sina Jožefa Petriča, ko je šel čez Sv. Petra cesta, povozil avtomobil ter ga težko poškodoval.

— **Na današnji semenj** so prignali 303 glave in sicer 39 volov, 1 kravo in 263 prašičev za rejo.

Društvena naznanila.

— **III. slovenski vseskoljski zlet v Ljubljani l. 1914.** Seja finančnega odseka vrši se jutri v četrtek ob 8. zvečer v zvezni sobi v »Narodnem domu«.

— **Slov. trgovsko društvo »Merkur«** v Ljubljani. Kakor smo že poročali, priredi društvo »Merkur« skupno z društvenim pevskim zborom ob vsakem vremenu na praznik 21. t. m.

poučen zabavni izlet v Zagorje ob Savi. Pri tej priliki si nameravamo ogledati steklarstvo in vrhne naprave tamkajšnjega premogokopa. Odhod iz Ljubljane ob 7. uri 40 min. jutraj. Ob 10. ogled podjetij in ob 1. uri kosilo. Popoldne ob 4. priredi društveni pevski zbor s prijaznim sodelovanjem tamošnjega seksta v Sokolskem domu koncert, katerega vstopnina pripade ubožnemu zakladu občine Zagorje. Vstopnina 50 v za osebo. Povratek v Ljubljano ob 7. uri 50 minut zvečer. Dotičnike, ki se nameravajo izleta udeležiti, vabimo, da pri glasijo svojo udeležbo najkasneje do sobote 16. t. m., da moremo glede kosila in drugo potrebno ukreniti.

Političnega društva »Vodnik« v Spodnji Šiški občni zbor se vrši v soboto, dne 16. maja 1914 zvečer ob pol 8. uri v gostilniških prostorih pri Seidlu v Sp. Šiški. Gg. člani so vladno vabljeni, da se ga mnogobrojno udeležijo. — Odbor.

Razne stvari.

* **Nesreča na železnici.** Iz Stolnega Belgrada poročajo: Blizu postaje Almadí Blatnega jezera se je vsled deževja udril neki hrib v hipu, ko je vozil mimo poštni vlak. Lokomotiva je padla v jezero. Ponesrečen ni nihče.

* **Linčanje na Portugalskem.** Iz Lizbone poročajo: V Covilhenu je antimitarist Pereira zaklal majorja Coreira. Morilca so zaprli. Razburjenje množica pa je morilca izvela iz zapora ter ga linčala.

* **V gledališču umrl.** Iz Stuttgarta poročajo: Med predstavo »Aide« v tukajšnji operi je komornega virtuoza Horstmanna zadela kap in je kmalu nato umrl. Občinstvo tega ni zapazilo.

* **Bokrska tekma s smrtnim izidom.** Iz Londona poročajo: Pri bokskerski tekmi med zamorcem Honkingsom in zamorcem Sam Johnsonom, sorodnikom znanega svetovnega mojstra Johnsona, je poslednji dobil sunek v trebuh ter kmalu nato umrl.

* **Zvonove ukradli.** Iz Petrograda poročajo: V narvskem predmestju je bila v serafinski cerkvi izvršena čudna tatvina. Tatovi so ukradli iz stropa tri zvonove, ne da bi jih kdo opazil. Se te ko je bila obveščena policija, je ta zasačila nekega brezposelnega delavca, ki je peljal dva zvo- na k starinarju.

* **Pri trajni bolehnosti in ležanju v postelji** je dobro, ako imamo vsak dan po večkrat izpraznitve. Znanstvena opazovanja v splošni bolnišnici v Sibanju so dognala, da so se s prirodno »Franc Jožefovo« grenčico še celo pri nekaterih po eni strani ohromljenih pacientih dosegli še najboljši odvajalni uspehi. Franc Jožefova voda se dobiva v lekarnah, drogerijah in trgovinah z mineralnimi vodami.

Telefonska in brzojavna poročila.

Bolezen našega cesarja.

Dunaj, 13. maja. Uradno se poroča o cesarjevem zdravstvenem stanju: Noč je bila dobra. Katar je bil napram včerajšnjemu dnevu manjši. Splošno razpoloženje neizpremenjeno dobro.

Delegacije.

Budimpešta, 13. maja. Mornariški odsek ogrske delegacije je pričel danes z razpravo o mornariškem proračunu, ki znaša za leto 1914/15 vsoto 173,266.000 kron. Mornariški poveljnik je podal obširne informacije.

Avstrijski in nemški šef generalnega štaba.

Karlovy Vary, 13. maja. Snoči je dospel sem šef avstrijskega generalnega štaba Konrad pl. Hötendorff ter več ur konferiral z nemškim generalštabnim šefom Moltkejem. Uradno se zatrjuje, da je šlo samo za privaten obisk. Zvečer se je Konrad zopet vrnil na Dunaj.

Afera Šviha.

Praga, 13. maja. Že v zgodnjih jutranjih urah se je zbrala pred sodnim poslopjem velika množica. Vstopnice pa so bile že včeraj vse

razdane, tako da je imelo le malo ljudi pristoje k razpravi. Oost kordon policije je bil postavljen, da prepreči eventualne inzulte na Šviho. Šviha se je pripeljal na sodnijo v spremstvu svoje soproge. Do kakih izultov ni prišlo. V avditoriju je bilo videti poslane Masaryka, dr. Stranskega, bivšega ministra Fiedlerja, Franka, Čecha, na galeriji je bila navzoča soproga dr. Kramarja.

Po prečitaniu obtožnice je izjavil obtoženi odgovorni urednik »Narodnih Listov« dr. Heller, da prevzema vso odgovornost za priobčene članke, da pa se ne čuti krivega, ker je priobčil te članke na podlagi zanesljivega materiala in v interesu dobrega imena češkega naroda. Zagovornik dr. Rašin je nato predložil zapise bivšega glavnega urednika »Narodnih Listov« Aniza. Proti prečitaniu teh zapiskov je protestiral Švihov zastopnik dr. Bouschek, ker je to baje v nesoglasju s kazensko-pravdnim redom. Vzlic temu so se zapisniki prečitali. Med zapiski se nahaja tudi notica, v kateri pripoveduje Aniz, da je prišel k njemu 8. aprila 1911, jurist Pastirka ter mu povedal, da je zanesljivo dognal, da dobiva Šviha 800 K mesečne plače od policije. Med zapiski se nahaja tudi obširen koncept političnega poročila, ki je je Šviha izdelal za državno policijo. Švihov zastopnik predlagal priče dr. Kamařa, Fiedlerja in Klofača, ki naj izpovedo, da je nemogoče, da bi bil Šviha to pisal. Predlagal tudi kot pričo policijskega komisarja dr. Klimo, ki naj bi izpovedal, da so bili njegovi stiki s Šviho povsem nedolžni. Kot priča povabljen biva uradni policije Holdova najbrže ne bo zaslišana, ker jo veže službena prisega.

Praga, 13. maja. Zagovornik dr. Hellerja predlagal kot priče še tajnika mladočeške stranke Sysa, dijaka Pastirko, člana gosposke zbornice dr. Matuša, podpredsednika narodnega sveta Prokupka, prof. Heyrovskega in prof. Havo. Dr. Bousch predlagal kot priče prof. Drtino in poslance Vojno, Hübschmana in Stribrnega.

Tirolski deželni zbor.

Inomost, 13. maja. Tirolski deželni zbor bo najbrže sklican na dan 25. maja, da se konstituiraj.

Angleška eskadra v Trstu.

Trst, 13. maja. Danes jutraj ob 5. je odpeljala angleška eskadra iz Trsta. Dopoldne je prispela v Trst druga serija angleških vojnih ladij.

Dvoboj.

Gradec, 13. maja. Na budi nekega nemškega burševskega društva se je vršil v ponedeljek med dvema dijakoma dvoboj. Med dvobojem je odletela ost ene izmed sabelj ter se zarila nasprotniku v trebuh. Težko ranjenega so prepeljali v neki sanatorij, kjer so ga operirali. Vendar dvomijo, da bo dijak okreval.

Nova stranka na Ogrskem.

Budimpešta, 13. maja. Pripravljajo se ustanoviti nove ogrske stranke, ki bo imela ime radikalno - demokratske stranke ter bo obsegala vse zahteve socijalnih demokratov.

Političen dvoboj.

Budimpešta, 13. maja. V političnih krogih se govori, da je ministrski predsednik grof Tisza pozval na dvoboj poslanca Štefana Rakovskega, ki ga je bil včeraj napadel v delegaciji. Po drugi verziji je grof Tisza pozval na dvoboj Deziderija Polonija.

Budimpešta, 13. maja. V vladnih krogih se zanika, da bi bil Tisza koga pozval na dvoboj.

Protivavstirske demonstracije v Italiji. — Iz parlamenta. — Demonstracije v Rimu. — V boj proti Avstriji. Rim, 13. maja. Ministrski predsednik Salandra je v parlamentu govoril o dijaških protivavstirskih izgredivih ter je v zelo milih besedah obžaloval postopanje dijaštva. Izjavil je: Vlada je odločena, da ne bo pripustila podobnih demonstracij in je prepričana, da bodo zmerni krogi vplivali na dijake, da se take demonstracije ne ponove.

Rim, 13. maja. Kljub besedam ministrskega predsednika so se včeraj demonstracije proti Avstriji ponovile. Na vsenčilišču so se zbrali dijaki. Rektor jih je nagovoril ter skušal pomirjevalno vplivati. Nacijski dijak pa so se kljub temu zbra-

li v avli in razobesili v črno zavito italijansko tricoloro. Razni govorniki so naglašali, da so italijanski dijaki vsak hip pripravljeni korakati čez avstrijsko mejo na boj, da rešijo svoje neodrešene brate, ki so zatirani od primorskega slovanstva.

Pri tem so se italijanski dijaki med seboj stegli, ker so republikanci protestirali proti šovinističnemu postopanju nacionalistov. Sprejeta je bila končno resolucija, ki žaljivo protestira proti postopanju tržaških Slovencev.

Rim, 13. maja. Listi pozdravljajo z navdušenjem zvezo Nemcev in Italijanov na Primorskem ter pišejo, da je treba skupne obrambe proti jugoslovanski nevarnosti.

Behrmann - Hollweg.

Berolin, 13. maja. V nemških političnih krogih se zatrjuje, da bo kancelar Bethmann - Hollweg vsled smrti svoje soproge v kratkem opustil svojo aktivno službo in demisijsiniral.

Irska.

London, 13. maja. Ministrski predsednik Asquith je odgovoril v poslanski zbornici na tozadevno vprašanje, da je vlada sklenila, da ne bo sodnijsko zasledovala ljudi, ki so bili udeleženi na izkrcanju orožja za Ulstrove.

Zedinjene države in Mehika.

Washington, 13. maja. Bombardiranje Tampica je trajalo včeraj cel dan še naprej. Vlade čete še niso popolnoma premagane.

Dogodki na Balkanu.

Epir.

Atene, 13. maja. Po poročilih z otoka Krfa uspevajo pogajanja med kontrolno komisijo in epirskimi delegati dobro. Položaj se je izboljšal.

Dunaj, 13. maja. Kako poročajo listi, so iz Kolonije umikajoči se Epirci zažgali mesto Leskovici.

Bolgarsko sobranje.

Sofija, 13. maja. Bolgarskemu sobranju je predložena predloga o reorganizaciji armade. Ustanovi naj se 40 novih pehotnih bataljonov ter dva topničarska polka. Vsak konjeniški polk naj dobi po en nov eskadron.

Sofija, 13. maja. Vodja demokratske stranke Malinov je zahteval parlamentarno preiskavo o celi dobi balkanske krize tudi za časa vojaških in diplomatskih priprav s strani prejšnjih kabinetov.

Grška.

Dunaj, 13. maja. Iz Aten poročajo, da namerava grški ministrski predsednik Venizelos odstopiti, ker ga preveč napadajo zaradi njegovega nastopa v epirskem vprašanju.

Solon, 13. maja. Židje v novi Grški bodo do leta 1916 prosti vojaške službe. Moratorij se konča dne 1. maja po starem kolektarju.

Solunska konvencija.

Atene, 13. maja. V zunanjem ministrstvu so se vršile včeraj konference med srbskimi in grškimi delegati zaradi takozvane solunske konvencije. Dosegel se je popolen sporazum. Najbrže že v prihodnjih dneh bo konvencija tudi formalno podpisana.

Turški prestolni govor.

Carigrad, 13. maja. Turški ministrski svet je končal včeraj debato o besedilu prestolnega govora pri otvoritvi parlamenta. Prestolni govor se bo tical miru v Lausanni, balkanske vojne, zopetnega zavzetja Odrina, vprašanja otokov, gospodarskega sporazuma Turčije s Francosko, reform v vzhodni Anatoliji, turško - angleškega sporazuma, turško-nemških pogajanj in misije v Liva-dijo.

Gospodarstvo.

Spor radi železnice.

Iz delegacijskih razprav smo razvideli, da je zopet nastalo veliko nasprotje med Avstrijo in med Srbijo in sicer zaradi železnice, ki teče po srbskem ozemlju. Srbija bi rada to železnico podržavila, na Dunaju pa tega nikakor nečelo. Da bi podržavljenje preprečili, je vlada izposlovala, da sta sindikat dunajskih bank in sindikat budimpeštanskih bank nakupila večje število delnic iste družbe, kateri pripadajo srbske

železnice ter si je vlada pridržala pravico, da te delnice kupi, bankam pa jamči za vsako izgubo. Tako sta dunajska in budimpeštanska vlada pravzaprav lastnici srbske železnice ali vsaj to lahko vsako uro postane, ker imata več kakor polovico delnic te družbe. Vlada je porabila banke le kot nekakšne slamnate možje, da ni bilo treba parlamenta vprašati za dovolitev nakupnine za te akcije oziroma si tega denarja izposoditi in da bi pogajanj s Srbijo ne vodila vlada v svojem imenu nego v imenu privatne družbe.

Vlada dunajska se je postavila na stališče, da mora Srbija zopet delniški družbi izročiti železnico in je ne sme podržaviti, da se mora konvencija o balkanskih železnicah še razširiti in da mora Srbija končno dovoliti še tarifarične in trgovsko-politične ugodnosti.

Srbija seveda tega predloga ni sprejela in se tudi groženj ni vstrašila, saj bi bilo nekaj gorostasnega, če bi se začela vojska zaradi prostega prevoza letnih 2000 vagonov avstrijskega blaga.

Dunajska vlada si je pomagala s tem, da je poklicala Francoze na pomoč. Nastala je »formula Vitali«, to je predlog, naj bi družba, ki je lastnica srbskih železnic, imela odbor, v katerem bi bili zastopani tudi Rusi in Francija, a tudi to ni obveljalo, ker je Srbija vztrajala na stališču, da hoče podržaviti vse železnice na srbskem ozemlju in da v Srbiji ne dopusti vplivov tujih držav.

Vitalijeva formula je propadla in kakor se kaže, se pripravlja naša država na to, da etablira nekake avstrijske in ogrske državne železnice v Srbiji, kar pa se da seveda samo s silo doseči in te mislimo, naša vlada pač ne bo riskirala rabiti.

V delegaciji je eksminister Bärnreither opozoril, da si je Srbija pridobila v Solunu posebne pravice za uporabo pristana, in je razburjen vprašal, kaj bo z Avstrijo v Solunu, če si hoče kaj podobnega zagotoviti in kaj je s potjo po kopnem do Soluna.

Čestitljivi gospod Bärnreither je pri tem pozabil, da je poglavitna naloga Avstrije, skrbeti za to, da napredujeta Trst in Reka, ne pa da se jima podveze razvoj z avstrijskim pristanom v Solunu.

Grki nečejo prometnega razvoja Soluna, ker hočejo Atene napraviti za poglavitni pristan za zvezo z Evropo, vzhodno Afriko in Avstralijo. Srbija pa vidi ravno v Solunu svoj poglavitni izhod na morje. Avstrija nima ravno iz ozirov na Trst in na Reko prav nobenih vzrokov podpirati Solun ali Atene in če hočeta Grška in Srbija avstrijsko podporo za Solun in Atene — in brez te skoro ne moreta izhajati — potem morata pač zato dovoliti primerne protikoncesije.

Zakaj bi se po tej poti ne poskusilo rešiti ta spor? Če bi Srbija podržavila železnico, bi pač že tudi sama skrbela, da bi bila proga Belgrad-Solon plodovita, in bi ji kaj nesla in to bi za nas ne bilo slabo. Morda krenejo na Dunaju vendar enkrat s krivih potov. Čas bi že bil!

Darila.

Upravištvu naših listov so poslali:

Za »Ciril - Metodovo družbo«: Franc Legvart iz Nove cerkve pri Celju 2 K 20 v, nabrale delavke na odhodnici priljubljenega oskrbnika deželne trsnice v Novi cerkvi g. Fr. Legvarta.

Živeli nabiralci in darovalci!

Zahvala.

Narodno-socialna Zveza mi je po smrti mojega soproga Frana Bučarja izplačala pogrebščino v znesku 34 K, akoravno je bil moj pokojni mož še le malo časa član N. S. Z. Za ta velikušni čin se Narodno-socialni Zvezi najiskreje zahvaljujem.

Ljubljana, 10. maja 1914.

Ana Bučar.

Današnji list obsega 8 strani.

Izdajatelj in odgovorni urednik: dr. Vladimir Ravnihar, drž. poslanec. Lastnina in tisk »Narodne tiskarne«.

Avstrijska specialiteta. Na železnicah bolihajočim ljudem priporočati je porabo pristnega »Mollvega Seiditz-praska«, ki je preiskušeno domače zdravilo in vpliva na želodec krepilno ter pospešilo na prebavljanje in sicer z rastočim uspehom. Skatljica 2 K. Po poštnem povzetju razpošilja to zdravilo vsak dan lekarnar A. MOLL, c. in kr. dvorni zalagatelj DUNAJ, Tuchlauben 9. V lekarnah na deželi zahtevati je izrecno MOLL-ov pre-parat, zaznamovan z varnostno znamko in s podpisom. 2 25

Negovanje las s Pixavonom

Največja dobrota, ki jo morete

izkazati svojim lasem.

Steklen. H 2 50, dosti za več mesecev.

Žitne cene v Budimpešti.

Dne 13. maja 1914.

Termin.

Pšenica za maj 1914 . . .	za 50 kg	13-77
Pšenica za oktober 1914 . . .	za 50 kg	12-29
Rž za okt. 1914 . . .	za 50 kg	9-94
Oves za oktober 1914 . . .	za 50 kg	8-33
Koruza za maj 1914 . . .	za 50 kg	7-42
Koruza za julij 1914 . . .	za 50 kg	7-56

Meteorološko poročilo.

Višina nad morjem 300-2 Srednji zračni tlak 736 mm

mesec	čas opazovanja	stanje barometra v mm	temperatura v °C	Vetrovi	Nebo
12.	2. pop.	734-6	16-9	p. m. jug.	jasno
9. zv.	734-3	11-2	sr. zjah	del. oblak.	
13.	7. zj.	735-6	7-7	sr. zjah	dež

Srednja včerajšnja temperatura 10-80, norm. 13-7°. Padavina v 24 urah mm 7-8.

Gospa Marija Favai v Spodnji Šiški, naznanja v imenu svojih otrok tužno vest, da je njena ljubeča, nepozabna hči in sestra, gospodična

Klavdija Favai

v starosti 30. let, včeraj 12. maja ob 10. uri zvečer po dolgi in mučni bolezni, mirno v Gospodu zaspala. Pogreb nepozabne rajnice se vrši jutri, dne 14. maja ob 4. popoldne iz hiše žalosti zavod Sv. Jožefa na Radeckega cesti.

Umrlu priporočamo v blag spomin. 1897

Spodnja Šiška, 13. maja 1914.

Zahvala.

Povodom prebriske izgube svojega prejubega brata, gospoda

Franca Matajca

trg. poslovođa

izrekam za vse izkazano srčno so-čutje in za časteče spremstvo prijateljev in znancev iskreno zahvalo. Osobito pa se zahvaljujem sl. telovadnemu oružju »Sokol II.«, sl. trgovskemu društvu »Merkur«, sl. pevskemu društvu »Slavec« za ganljivo petje, ljubeznjivim darovalcem prelepih vencev in vsem stanovskim kolegom rajnega za izkazano zadnjo čast. 1892

V LJUBLJANI, 13. maja 1914.

Zahujoči brat KAROL MATAJEC, nadočitelj.

B. Götzl

Krasne novosti spomladanskih in poletnih oblek, površnikov domačega izdelka. Za naročila po meri največja izbira tu- in inozemskega blaga.

Brez konkurence! Solidna postrežba! Najnižje cene!

LJUBLJANA,

Mestni trg št. 19.

CRIKVENICA

klimatično zdravilišče in morsko kopališče

Pri Reki ob Jadranskem morju.

Edino morsko kopališče Jadranskega morja s 300 metrov v morje izrasto obalo z najčistim peskom po tleh. Stanovanjski prostori in pojava pri zdraviliški kmetiji.

1061

1 1/2 ure parniške vožnje z Reke.

Eldorado za slabotne otroke!

Učensko službo

pekovskega obrta na deželi iščem za mojega varovanca, 15 let starega, krepko zračenega in zdravega dečka. Cenjene ponudbe z dopisnico na Frano Jenke v Ljubljani, Gradščice št. 3. 1871

Prodajalka

za špecerijsko trgovino se sprejme takoj. Anton Steiner, Ljubljana, Opekarska cesta št. 31. 1893

Jabolčnik

čisto in snažno pretočen, prav slaček, z jamčeno naraven, najboljši vrste, prešan iz dobrih sladkih jabol (mošanci) razpošilja po povzetju liter po 20 vinarjev od 100 litrov naprej 1718
Juri Jos. Stelzer, trgovina z moštom Wetzelsdorf pri Gradcu.

Za takojšnji nastop se išče samostojna

korespondentinja,

starejša moč, popolnoma zmožna slovenščine, nem. in italijanščine, kakor tudi slovenske in nemške stenografije. Istotako se sprejme tudi

mašinst

tu imajo izučeni monterji ali ključavničarji, zmožni tovarniških popravil, prednost. Plače po dogovoru. Ponudbe: poštni predal 54, Ljubljana. 1780

Enonadstropna, trdno zidana

hiša

s poslopjem v dvorišču in vrtom za zelenjavo se proda pod zelo ugodnimi pogoji z ali brez zemljišča in gozda. Hiša stoji na ugodnem prostoru glavnega trga v mestu Šoštanj ter je pripravna za vsako obrt ali večjo trgovino.

Več pove Posojilnica v Šoštanju. 1754

Nepremičljivost betonske in belega apna malta. 3

Osušenje vlažnih zidov in prostorov.

Proti vremenu odporne stene, kamor lije dež in fasade z belim

splošno znano samo

„STEARIT“

Neutrpijiv za

vsako novo stavbo.

Zahtevajte prospekt G od

kemične tvornice Traiskirchen pri Dunaju, Lieblein & Co.

Prodajna pisarna in zaloge F. P. Vidic & Co. v Ljubljani.

Kneza Auersperga
radioaktivno
termalno kopališče

Toplice na Dolenjskem.

Dolenjskih železnih postaja Straža-Toplice. Gorki vrelci 38° C, čez 30.000 hektolitrov radioakt. termalne vode vsak dan, veliki basini, posebne kopeli, mahovne kopeli, elektroterapija, masaža, konfortno opremljene sobe, izborna restavracija. Zdravi se: revmatizem, protin, neuralgije (ischias), neurastenija, histrija, ženske bolezni itd. Prospekte razpošilja topliško ravnateljstvo.

Sezija od 1. maja do 1. oktobra. 1480

Pristne

plzensko pivo

v steklenicah

iz meščanske pivovarne v Plznu priporoča.

ANT. STACUL, Ljubljana. 1784

Pozor izletniki!

Pozor izletniki!

HOTEL BELLEVUE v Cirkvenici

tik morja, s terase in krasnim razgledom, 18 sob, izborna ponudba s hrano se priporoča izletnikom za obisk.

Z odličnim spoštovanjem

1699

Fran Moravčič, hotelir.

Lep, svetel lokal

na Sv. Jakoba nabrežju, pripraven za pisarno ali prodajalno se odda takoj. Kje, se poizve na Starom trgu št. 24, II. nadstropje. 1814

Lepa, velika 1869

mesečna soba

z električno razsvetljavo in zasebnim vhodom, eventualno z uporabo klavirja, se odda na Kongresnem trgu št. 14.

OPEKARNA

v Čermošnjicah 1894

išče zanesljive delavce.

Pri Sv. Trojici v Slov. goricah

je pod jako ugodnimi pogoji

napredaj enonadstropna

HIŠA

pripravna za zdravnika, trgovca ali pa pekarijo. — Proda se tudi lepa lekarna za zdravnika.

Ponudbe na uprav. »Slovenskega Naroda« pod »Sv. Trojica 1882«. 1882

Sprejme se takoj vsestransko izurjena

prodajalka

za takojšen vstop ali po dogovoru. Prednost imajo, katere so že sodelovale v glavnih zaloga tobaka.

Sprejme se tudi

učenec

poštenih staršev in s primerno šolsko izobrazbo.

Ponudbe sprejema F. S. Skrabar v Kranjski gori. 1793

Distingvirana,

finolizbr. 23 l. sirota, veselo in ljubeznivo navi, neodvisna, 200.000 mark gotovine se želi poročiti z od. ml., dobro sit. gospodom. Oboje disk. pogoj. Anonim. in indikret. neupoštevano. Dopis pod »Slovenskega Naroda« št. 178. Hamburg, kumpacki 1884

1887

Resna

ženitna ponudba.

Samostojni obrtnik, 27 let star, išče gospodično ali mlado vdovo, ki bi imela veselje do trgovine in nekaj premoženja. Ponudbe s sliko, ki se se vrne, pod šifro

„Srečna bodočnost 1837“. Na upravništvo »Slovenskega Naroda«.

Zmaga na vsej črti!

(orožno kolo) najboljša kolo monarhije dobiva stalne novih pristašev.

KOLO

dobro, ceno, ljudsko kolo splošno radi kupujejo

Katalogi gratis in franko od zastopnikov na

Kranjskem.

Avstr. orožnirovniška družba, Steyr,

Ljubljana: Jax in sin, Kostanjevica Alojzij

Gatsch, Kočevje: Fran Tschinkel, Novo-

mesto: Fran Konda, Bled: Ivan Rus.

Ženitna ponudba!

Trgovca, star 28 let, z lepo, dobro vpeljano trgovino v lepem trgu na Gorenjskem, se želi takoj poročiti s simpatično gospico ne čez 24 let staro, ki bi imela veselje do trgovine in približno 10.000 K premoženja v gotovini. Cenj. ponudbe naj se vpošljejo do 20. maja pod »Resnoba« na upravništvo »Slovenskega Naroda«. Na anonimna pisma se ne ozira.

Naznanilo.

Slav. občinstvu naznanjam najvljudnejše, da sem otvoril na Marije Terezije cesti št. 7.

prodajalnico

z bogato izbiro plotenja, žen-

skega in moškega perila. :

Zlasti pa opozarjam, da se bodo tudi

izdelovala po meri :

otroška oblačila. :

bluze, krila, predpasniki, plašči, spalne suknje t. t. d.

» po čudovito nizki ceni. »

Priporočam se za blagohotno naklonjenost

A. Pöschl.

VABILO

na

redni občni zbor

kranjske deželne vinarske zadruga

reg. zadr. z omejeno zavzeto v Ljubljani,

ki se bo vrtil

dne 4. junija 1914 ob 10. uri do-

ne polno v deželni dvorci. »

Dnevni red: 1896

1. Čitanje in odobrenje zapisnika

o zadnjem občnem zboru.

2. Poročilo načelnika.

3. Poročilo nadzorstva.

4. Odobritev računskega zaključka

za leto 1913.

5. Volitev načelnika.

6. Volitev nadzorstva.

7. Prememba pravil.

8. Poročilo o izvršeni reviziji.

9. Sklepanje o razdelitvi čistega

dobička.

10. Stlačajnost.

Načelnstvo.

Opomba: Ker prvi občni zbor dne 12. maja t. l. ni bil sklepčen, sklepa ta občni zbor se glede na število navzočih članov.

Prodaj po nizki ceni 1895

lepo, skoraj novo, angleško

kolo

s prostim tekom. Novo stane 280.— K. Rudolf Zoré, Jesenice, Gorenjsko.

Uradnik

izvežban knjigovodja in trgovski korespondent v slov. in nemškem jeziku, išče za popoldan od 1/23. ure naprej postransko opravilo proti skromnemu honorarju. Naslov pove uprav. »Sloven. Naroda«.

Kontoristinja

z 2 letno prakso želi premeniti službo. Cenjene ponudbe se prosi pod »L. B.« Sušak, poštno ležeče.

Spretno, zanesljivo

saldokontistinjo

z večletno prakso sprejme za takojšnji nastop delniška pivovarna na deželi. — Ponudbe s sliko pod šifro: »Saldokontistinja 1886« na uprav. »Slovenskega Naroda«. 1886

Za takojšnji nastop se išče

mesarski pomočnik

v svoji stroki dobro izvežban, nad 24 let star, za samostojno vodstvo mesarije v bližini Ljubljane. Plača po dogovoru. Oženjeni imajo prednost. Ponudbe pod »Mesar« na uprav. »Sloven. Naroda«. 1865

Hiša s trgovino, trafiko in gostilno

se proda ali da v najem

pod ugodnimi pogoji. Lepa prihodnost, ker se bode tukaj kmalu gradila železnica. Ponudbe na uprav. »Slovenskega Naroda« pod »Lepa prilika 1885«. 1885

V najlepšem kraju Ljubljane

se odda meblovana soba

takoj ali pozneje. Sprejmejo se tudi gospodje na hrano. — Poizve se v upravništvo »Slov. Naroda«. 1852

Ključavničarska

:: delavnica ::

na starem, že 30 let obstoječem kraju, se odda za avgust. V Rebrli 11, blizu Staroga trga.

Sprejemem kleparskega

pomočnika

Ig. Tomec, klepar, Mengeš št. 89.

Sprejme se takoj

trgovec ali trgovka

z majhno kavcijo za prodajo pijače proti proviziji in prostem stanovanju ali pa v najem. Ponudbe pod »Pijača 1826« na upravništvo »Slovenskega Naroda«. 1826

Sprejme se takoj dober, mlad

krojaški pomočnik

J. Veilkenja 1833

Grahevo ob Bači, Primorsko.

Kupim dva že nekoliko obrabljen

koleselja.

Josip Kordež, pošta Sent Vid nad Ljubljano. 1887

Hiša na prodaj.

V Solkanu pri Gorici na glavnem trgu in najlepši legi je na prodaj hiša z velikim številom sob in gospodarskih prostorov pokojnega Antona Mozetiča z renomirano gostilno s prostornim vrtom in vinogradom zraven. Kdor želi to priliko porabiti v svojo srečo naj se blagovoli oglašiti pri posredniku Ivanu Oblokarju v Solkanu. 1413

Krapinske toplice (Hrvaško.) zdravijo protin, revmatizem, ischias.

Zdravilišče

Gleichenberg

Štajersko

Neprekosljive vrednosti pri vseh boleznih sopli. Svetovno-slavni zdravilni vrelci (Emin vrelci, Konstantinov vrelci.) Pojasnila in prospekte pri zdrav. komisiji v Gleichenbergu. Sezija: 15. maja do 30. septembra.

Za vkuhanje sadja in povrtnin

: so priznane najboljše in najcenejše steklenice :

REFORM

tvrdke dr. med. Bareš in mag. Ph. K. Till.

Ceniki se dobijo na zahtevo poštne prosto pri glavni zalogi za jugoslovanske dežele

Lovro Petovar, Ivanjkovci, Štajersko.

C. kr. priv.

občna zavarovalnica

Assicurazioni Generali v Trstu

Ustanovljena leta 1831.

Jamstveni zakladi znašajo nad 457 milijonov kron.

Poslovni izkaz

zavarovalnega oddelka za življenje.

meseca aprila 1914	od januarja 1914
Vločilo se je ponudb	1864
za zavarovano vsoto	K 15.597.312-68
izgotovljenih polic je bilo	1424
za zavarovano vsoto	K 11.968.454-79
Naznanjene škode znašajo	K 1.146.510-07
	7832
	K 68.176.191-18
	6406
	K 55.487.114-06
	K 4.377.942-40

Vse izbera
okusnega in modernega
blaga za
ženske obleke
in bluze.
Le najnovejša
rute in šerpe.
Bogata zaloga vseh vrst
preprog in zavoz.
Garniture in preprog
za divane in za stene.
Potne odoje.
Linolet.
Izkušene dobri izšed.
Kotilnice in plati.
Namizna perila in rob.

Vljude se priporoča

manufakturna trgovina
J. GROBELNIK

LJUBLJANA, Mestni trg šte. 22

nasproti lekarne.

Vnanja naročila se točno izvršujejo.

PATENTE

vseh dežela izposluje inženir
M. GELHAUS, oblastveno avtor. in zapriženi patentni odvetnik
na Dunaju VI., Mariahilferstrasse št. 37.

SANATORIUM-EMONA
ZA NOTRANJE IN KIRURGIČNE BOLEZNI
PORODNIŠNICA
LJUBLJANA, KOMENSKA ULICA 4
SEF-ZDRAVNIK PRIMARJ DR. FR. DERGANČ

!!!! ČAS KOŠNJE SE BLIŽA !!!!

Od posestnikov senožeči, ki uporabljajo za košnjo kosilnice je priznana stvar, da so kosilnice v dosegu uspešne in izdatne košnje neizogibno potrebne... Vsakdo, ki mu je na tem, da pokosi svoje travnike hitro in brez posebnih izdatkov, ki jih zahtevajo kosci, naj ne zamudi nabaviti si kosilnice

„DEERING“

Dognano je, da so samo kosilnice »DEERING« uspešno delujoče in zanesljive. Prednosti »Deering« kosilnic pred drugimi sličnimi kosilnimi stroji so sledeče: Naglo rezanje! Izdatna delamoznost! Nerazrušna trpežnost! »DEERING« kosilni stroj je najlažje goniti.

Edino založništvo pravih amer. kosilnih strojev samo pri

FR. STUPICA

Ljubljana, Marija Terezije cesta št. 1
trgovina z železnino in razpošiljalnica strojev.

Istotam se dobivajo: mlatilnice, slamočernice, vrtila, motorji, čistilnice, stiskalnice, mlini za moko itd. in sploh vsakovrstni stroji ter železnina. Največja zaloga stavbnega materiala, traverz, železniških šin ter dalma-

matinskega portland cementa. Zaloga smodnika in drugih razstreljivih snovi.
Cene nizke! Postrežba točna in poštena! Ceniki brezplačno!
P. N. Stranke se opozarjajo, da so ob nedeljah dopolne trgovine z železnino zaprte!

Anton Bajec
umetni in trgovski vrtnar
naznanja št. p. n. občinstvu, da se nahaja njegov 127
cvetlični salon
samo pod Trnčo šte. 2.
poleg Čevljarškega mostu.
Velika zaloga suhih vencev.
Izdelovanje šopkov, vencev, trakov itd.
Zunanja naročila točno.
Vrtnarija na Tržaški cesti št. 34.

Priporočamo specialno
damsko in otroško konfekcijo
zelo solidne tvrdke
M. Kristofič-Bučar
Ljubljana, Stari trg šte. 9. — Lastna hiša.
Najnovejša **KOSTUME** Najnovejša
BLUZE : Domače obleke. : **KRILA**
: Prašni plašči.
Moško, damsko, perilo.
Športne čepice, moderce.
Otroške oblekice in obleke za mladenke.
Higienično perilo in druge potrebščine za novorojenčke.
Pošilja na izbiro tudi na deželo.

Lepa, velika, zelo mirna soba s posebnim vhodom

se stalnemu gospodu s 1. junijem odda.
Dalmatinova ulica šte. 15., II.
nadstropje na desno. 1853

J. Zamljen

čevljarški mojster
v Ljubljani, Gradišče 4
izvršuje vsa čevljarška dela do najfi-
nejše izvršitve in priporoča svojo zalogo
storjenih čevljev.

Izdeluje tudi prave gorske in
televadske čevlje.

Za naročila z dežele zadostuje kot mera
pripisan čevlji. 128

Klobuke cilindre in čepice
Velika zaloga najmodernejših slamnikov.
v najnovejših fasonah in v veliki izbiri
priporoča
IVAN SOKLIČ.
Pristni Panama-slamniki od 9 K do 30 K.

GORČEVA

KOLESA PRIZNANO NAJ
BOLJŠA SEDANJOSTI X
A. GOREC
LJUBLJANA MARIJE TERE
ZIJE CESTA ST. 14 NOVI SVET
NASPROTI KOLIZEJA ZAH
TEVAJTE PRVI SLOV. SENIK
BREZPLAČNO

Modni salon
Stuchly-Maschke
3 ŽIDOVSKA ULICA 3
Priporoča cenj. damam tu in na deželi vseh vrst
najfinije in najmoderneje
damske in otroške slamnike kakor tudi športne čepice
po znano nizkih cenah.
Zalni klobuki vedno v zalogi.
Popravila se točno izvršujejo. 208 Cene brez konkurence!

Za birmance
priporoča svojo
veliko zalogo oblek
konfekcijska trgovina
Maček & Ko.
Franca Jožefa cesta 3.
Solidna postrežba. — Najnižje cene.

J. Kette
Ljubljana
Franca Jožefa
cesta
št. 3.

Specialna trgovina
: klobukov, čepic, :
kravat, perila in vseh modnih
predmetov za gospode in dečke.

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani
Delniška glavica 8,000,000 kron. 152 Stritarjeva ulica šte. 2. Rezervni fondi okroglo 1,000,000 kron.
Poslovalnica I. c. kr. avstrijske državne razredne loterije.
Podružnice v Spljetu, Celovcu, Trstu, Sarajevu, Gorici in Celju.
Sprejema vloge na knjižice in na tekoči račun 4 1/2 0 Kupuje in prodaja srečke in vrednostne papirje
ter jih obrestuje od dne vloge po čistih = 4 2/0 = = = vseh vrst po dnevnem kurzu. = = =